

Λεύκαρα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΑΝΩ ΛΕΥΚΑΡΩΝ | ΤΕΥΧΟΣ 14^ο

CYPRUS SUNSHINE CUP

INTERNATIONAL MOUNTAIN BIKE SERIES

Organizers

KYPIAKH OMOEOTHTIA ENTHAOTAT
CYPRUS CYCLING FEDERATION

27th February to 2nd March

Cyprus Sunshine Cup #1 - Afxentia Stage Race

Lefkara - XC Time Trial

Vavatsinia - XC Point to Point

Lythrodontas - XC Point to Point

Kapedes (Mantra tou Kampiou) - XC Olympic

9th March

Cyprus Sunshine Cup #2

Voroklini - XC Olympic

think green, act green

Sponsors

Supporters

BOLSEVITamins

ATHLETES
PERFORMANCE

Communities

Media Sponsor

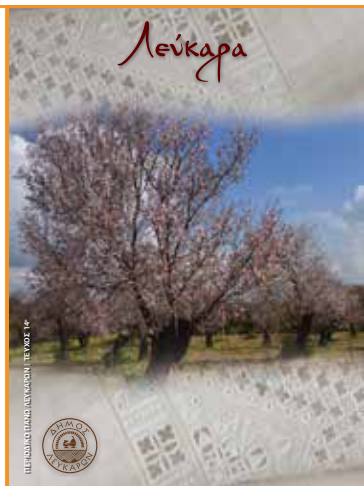
Official Carrier

CYPRUS AIRWAYS

Organizer

Λεύκαρα | Περιεχόμενα

ΛΕΥΚΑΡΑ

Τεύχος 14^ο

Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2013
Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2014

Επιμέλεια από
Συντακτική Επιτροπή

Ιδιοκτησία

ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Επικοινωνία

τηλ.: +357 24342422

+357 24342822

φαξ: +357 24342769

email: info@lefkara.org.cy

web site: www.lefkara.org.cy

Σχεδιασμός - Εκτύπωση

Τυπογραφία Νέα Εστία

τηλ.: +357 24638776

φαξ: +357 24638541

neaestia@cable.net.cy

Μήνυμα Δημάρχου	4
Δράσεις και Ενέργειες Δήμου	5
Χρονογράφημα	11
Πρόσωπα	13
Λευκαρίτικο Κέντημα	19
Ευρωπαϊκά Προγράμματα	22
Οργανομένα Σύνοδα	23
Εκπαιδευτήρια	27
Πωλούνται	31

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Ο Δήμος Λευκάρων, λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής στενότητας που μαστίζει τον τόπο, συνεχίζει τη λειτουργία του Κοινωνικού Παντοπωλείου που στοχεύει στην ανακούφιση δυσπραγουσών οικογενειών τόσο συγχωριανών μας όσο και της γύρω περιοχής.

Η όλη προσπάθεια βρήκε μεγάλη ανταπόκριση από τους Δημότες και τους ευχαριστούμε.

Λεύκαρα | Μήνυμα του Δημάρχου

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης δύο χρόνων από την εκλογή του νέου Δημοτικού Συμβουλίου, επικοινωνώ μαζί σας για να σας ενημερώσω για τις μέχρι τώρα ενέργειές μας.

Σημαντική παράμετρος σε όλους τους προγραμματισμούς μας είναι η δραστική μείωση της κρατικής χορηγίας κατά 45% με όλα τα συνακόλουθα.

Συνεχίζουμε τη δημιουργική μας πορεία με στόχο την ανάπτυξη της κοινότητάς μας και καταβάλλουμε μεγάλη προσπάθεια να νοικοκυρέψουμε τα οικονομικά του Δήμου.

Κυρίαρχη θέση στις ενέργειές μας κατέχει η τουριστική προβολή των Λευκάρων. Προς αυτή την κατεύθυνση ολοκληρώνεται σε συνεργασία με την Εκκλησιαστική Επιτροπή η ανέγερση του Κέντρου Χειροτεχνίας. Έχει εκδοθεί Οδικός και Τουριστικός χάρτης που διανέμεται στα ξενοδοχεία και στα τουριστικά πρακτορεία, ο οποίος έχει επίσης αναρτηθεί στις εισόδους του χωριού και σε άλλα κεντρικά σημεία για την ενημέρωση των επισκεπτών.

Ενθαρρύνουμε και ενισχύουμε τη συμμετοχή του λευκαρίτικου κεντήματος σε εκθέσεις κεντημάτων τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Οι κεντήτριες των Λευκάρων έχουν οργανωθεί σε σωματείο που έχει πολλαπλό ρόλο στην παραγωγή, προβολή και ανάδειξη του κεντήματος.

Η διαδικασία τυποποίησης του κεντήματος βρίσκεται σε εξέλιξη και όταν ολοκληρωθεί θα συμβάλει ουσιαστικά στη διάδοση του γνήσιου λευκαρίτικου.

Η ανάπλαση της πλατείας του Δημαρχείου έχει προταθεί από την Πολεοδομία στο Τμήμα Προγραμματισμού ως έργο προτεραιότητας από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2014 - 2020.

Σημειώνουμε ακόμα, ότι σύντομα αρχίζει η εκπόνηση νέου Τοπικού Σχεδίου που θα λάβει υπόψη τις ενστάσεις και εισηγήσεις των δημοτών και του Δήμου σε δημόσια ακρόαση.

Μια άλλη αξιόλογη δραστηριότητα του Δημοτικού Συμβουλίου είναι η οργάνωση ποδηλατοδρομιών και άλλων ποικίλων εκδηλώσεων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Στα πλαίσια των εκδηλώσεων αυτών έχουμε φιλοξενήσει στο χωριό μας τουριστικούς πράκτορες, οργανωμένα σύνολα και άλλες προσωπικότητες από την Ευρώπη.

Έχοντας την πεποίθηση ότι το μέλλον και η επιβίωση των Λευκάρων είναι άμεσα συνυφασμένη με τον τουρισμό, η προβολή του κεντήματος, της αργυροχοΐας και της λευκαρίτικης παράδοσης αποτελούν πάντα το κύριο μέλημά μας.

Σάββας Ξενοφώντος

ΠΑΝΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ

Στις 14 Φεβρουαρίου 2014 έγινε συγκέντρωση στο ξενοδοχείο «Λεύκαρα» όπου ο Δήμαρχος έκανε τον απολογισμό των πεπραγμένων του Δημοτικού Συμβουλίου για τον προηγούμενο χρόνο 2013.

Αναφέρθηκε στις προσπάθειες που καταβάλλει ο Δήμος για την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού με πολλές και ποικίλες εκδηλώσεις και ενέργειες.

Το ενδιαφέρον ήταν μεγάλο και υπήρχε αθρόα προσέλευση. Υποβλήθηκαν ερωτήσεις και δόθηκαν απαντήσεις και διευκρινήσεις. Αναφορά έγινε και στο θέμα της αναδιάρθρωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ποδηλάτες στα Λεύκαρα

Το Σάββατο 12 Οκτωβρίου 2013 εκπρόσωποι του Δήμου υποδέχθηκαν στην αυλή του Δημοτικού Σχολείου ποδηλάτες που πέρασαν από τα Λεύκαρα και τους πρόσφεραν χυμούς και γλυκά. Η ποδηλατοδρομία οργανώθηκε από το ίδρυμα «ΘΕΟΤΟΚΟΣ» για ενίσχυση των παιδιών με ειδικές ικανότητες.

Επίσκεψη δημοσιογράφων από την Αίγυπτο

Την Τρίτη 22 Οκτωβρίου 2013 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Δήμο μας από 12 Αιγύπτιους δημοσιογράφους με ανταποκρίσεις σε πολλές Αραβικές χώρες. Η αντιπροσωπεία αποτελείτο από αρχισυντάκτες μεγάλων εφημερίδων και τηλεοπτικούς παρουσιαστές προγραμμάτων ειδησεογραφικού περιεχομένου. Ο

Δήμαρχος τους ενημέρωσε για τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά του χωριού και τους ξενάγησε στην κοινότητα. Ο Δήμος θεωρεί σημαντικές αυτές τις επισκέψεις και υποδομή για αύξηση της τουριστικής ανάπτυξης του χωριού.

Δενδροφύτευση

Συνεχίστηκε για δεύτερη χρονιά η δενδροφύτευση εκτάσεων που κάπναιαν στη μεγάλη πυρκαγιά το καλοκαίρι του 2012 στο δρόμο Λευκάρων Σκαρίνου και φυτεύτηκαν 200 δενδρύλια.

Στις 7 Δεκεμβρίου 2013 μαθητές, καθηγητές και γονείς από το ιδιωτικό σχολείο «ΟΛΥΜΠΙΟ» δενδροφύτευσαν μεγάλη έκταση στη Σωτήρα. Ο Δήμος τους εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες για αυτή την πρωτοβουλία.

Αυστριακοί αξιωματούχοι

Με την ευκαιρία της απόφασης της Αυστριακής εταιρείας NIKI να εγκαταστήσει αεροπορικές πτήσεις από και προς την Κύπρο, ο Δήμος πραγματοποίησε εκδήλωση, ιδιαίτερα τιμητική για το χωριό μας. Στα πλαίσια της εκδήλωσης επισκέφθηκαν τα Λεύκαρα υψηλοί Αυστριακοί αξιωματούχοι (προσκεκλημένοι της εταιρείας και ξένοι δημοσιογράφοι).

180 Άγγλοι τουριστικοί πράκτορες στο Δήμο μας

Στα πλαίσια της συνεχούς προσπάθειάς του για προσέλκυση ξένων τουριστών, ο Δήμος φιλοξένησε στις 6 Νοεμβρίου 180 Άγγλους τουριστικούς πράκτορες. Οργανώθηκε εκδήλωση στο Δημοτικό σχολείο προς τιμή τους. Σε ενημερωτικό φυλλάδιο του τουριστικού οργανισμού AEOLOS που επέλεξε τα Λεύκαρα για την επίσκεψη, αναφέρονται τα ακόλουθα « Τα Λεύκαρα έγιναν δημοφιλή όταν οι Βενετσιάνοι τα διάλεξαν σαν χώρο διακοπών. Λέγεται ακόμη ότι ο Leonardo Da Vinci επισκέφθηκε την κωμόπολη. Τα Λεύκαρα είναι βέβαια διάσημα για τα μοναδικά κεντήματα και την αργυροχοΐα. Ο ταξιδιώτης μπορεί να δει τους τεχνίτες να δουλεύουν και τις κεντήτριες να κεντούν».

Ο Δήμαρχος τους καλωσόρισε και ανέπτυξε σύντομα τη μοναδικότητα των Λευκάρων ως τουριστικού προορισμού, αναφερόμενος στην πλούσια λευκαρίτικη παράδοση.

Μαθήτριες του Γυμνασίου και Δημοτικού σχολείου ντυμένες με παραδοσιακές στολές φίλεψαν τους ξένους κρασί και παραδοσιακά εδέσματα. Παρουσιάστηκε καλλιτεχνικό πρόγραμμα με κυπριακή μουσική,

χορούς και τραγούδια. Οι φιλοξενούμενοι ξεναγήθηκαν στα στενά δρομάκια, το μουσείο και την εκκλησία.

Η επίσκεψη ολοκληρώθηκε με γεύμα σε εστιατόριο του χωριού, όπου απόλαυσαν και τον πατροπαράδοτο τταβά, προσφορά του Δήμου. Μας αποχαιρέτησαν με τις καλύτερες εντυπώσεις.

Χριστουγεννιάτικη Εκδήλωση

Την Κυριακή 29 Δεκεμβρίου 2013 πραγματοποιήθηκε στο πολιτιστικό κέντρο μέσα σε εορταστικό κλίμα και με μεγάλη επιτυχία η καθιερωμένη χριστουγεννιάτικη εκδήλωση που διοργανώνει κάθε χρόνο ο Δήμος μας. Η εκδήλωση περιελάμβανε χριστουγεννιάτικα τραγούδια από τη δημοτική χορωδία, παιχνίδια για τα παιδιά καθώς και τόμπολα, τα έσοδα της οποίας διατέθηκαν για τις ανάγκες της χορωδίας του Δήμου Λευκάρων.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης προσφέρθηκαν ροφήματα, γλυκά και δώρα στα παιδιά.

ΕΚΔΟΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΓΙΑ ΤΑ ΛΕΥΚΑΡΑ

Ο Δήμος Λευκάρων πραγματοποίησε ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης του τουρισμού στην κοινότητα με την έκδοση οδικού και τουριστικού χάρτη. Η έκδοση έγινε στα Ελληνικά, Αγγλικά και Ρωσικά και απευθύνεται τόσο στους ξένους τουρίστες όσο και στους ντόπιους επισκέπτες.

Στη μια όψη της ενημερωτικής έκδοσης υπάρχει ο τοπογραφικός χάρτης της κοινότητας πάνω στον οποίο σημειώνονται όλα τα αξιοθέατα καθώς και άλλα σημεία που ενδιαφέρουν ξένους και ντόπιους επισκέπτες, όπως ξενοδοχεία, εστιατόρια, καφετέριες, καταστήματα κεντημάτων, η εκκλησία, το μουσείο λαϊκής τέχνης, σχολεία, τράπεζες, ταχυδρομείο.

Στην άλλη όψη περιλαμβάνονται σύντομα και περιεκτικά όλα όσα αφορούν τα Λεύκαρα και την παράδοσή τους μέσα από πλούσιο φωτογραφικό υλικό. Δίνονται πληροφορίες για τη θέση και τον εύκολο τρόπο πρόσβασης στο χωριό, για το Λευκαρίτικο κέντημα και την πλούσια ιστορία του. Γίνεται ακόμη αναφορά για την τέχνη της αργυροχοΐας που ανθεί στο χωριό, όπως και τη λαϊκή αρχιτεκτονική με τη χαρακτηριστική πυκνή δόμηση, τα πετρόκτιστα σπίτια με τις εσωτερικές αυλές και τα στενά λιθόστρωτα δρομάκια. Δίνονται στον επισκέπτη πληροφορίες για το μουσείο λαϊκής τέχνης το οποίο στεγάζει έξοχα δείγματα κεντημάτων και αργυροχοΐας.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται για την εκκλησία του Τιμίου Σταυρού που αποτελεί το κορυφαίο μνημείο λαϊκής αρχιτεκτονικής και για το μεγάλης πολιτιστικής αξίας ξυλόγλυπτο επιχρυσωμένο εικονοστάσι του.

Γίνεται ακόμη αναφορά για τα παρεκκλήσια και τα μικρά εκκλησάκια με τα οποία είναι γεμάτα τα Λεύκαρα, όπως και για την πολύ χαρακτηριστική γαστρονομία της περιοχής.

Αναμένεται ότι αυτή η έκδοση θα καταστήσει τον πολιτισμό και την κουλτούρα των Λευκάρων ευρύτερα γνωστά στο κοινό και θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος προς την κωμόπολη.

Κατά γενική ομολογία η έκδοση κρίνεται πολύ επιτυχής και άλλες κοινότητες την έχουν ως πρότυπο για την έκδοση του δικού τους τουριστικού οδηγού.

Λεύκαρα

Τα Λεύκαρα είναι η πατρίδα του κυπριακού παραδοσιακού κεντήματος, του ονομαστού "λευκαρίτικου". Λέγεται, ότι ο μεγάλος καλλιτέχνης της Αναγέννησης, Λεονάρντο ντα Βίντσι επικήφθηκε την Κύπρο στα τέλη του 16ου αιώνα, ήρθε στα Λεύκαρα και αγόρασε ένα μεγάλο ολόπλοιο τραπεζομάνηλο που δώρησε στον καθεδρικό ναό του Μιλάνου. Το χωριό βρίσκεται στις ΝΑ υπώρειες της οροσειράς του Τροόδους σ' ένα υψόμετρο 650m, 45km από τη Λευκωσία, 30km από το αεροδρόμιο Λάρνακας και μόνο 12km από τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού. Το όνομα του χωριού Λεύκαρα οφείλεται στο χρώμα των ασβεστολιθικών πετρωμάτων που το περιβάλλουν: "Λευκά όρη" = Λεύκαρα".

Το Λευκαρίτικο Κέντημα

Το λευκαρίτικο κέντημα είναι ό,τι καλύτερο έχει να επιδείξει η κεντητική τέχνη και η λαϊκή παράδοση στην Κύπρο. Είναι κέντημα μεγάλης αξίας, που κατοπτρίζει τον δυναμισμό, την ευαισθησία της λευκαρίτισσας γυναίκας. Τα επιδόξια χέρια της κεντήτριας καταφέρνουν να δημιουργούν πάνω στο ύφασμα σχέδια τέλεια και καλλιτεχνικά δοσμένα. Το ίδιο το λευκαρίτικο κέντημα θεωρείται ότι έφθασε, ως έργο τέχνης, στο ψηλότερο σημείο της τελειότητάς του την περίοδο 1920-1930 όταν σύμφωνα με ειδικούς θα μπορούσε να συγκριθεί ανάμεσα στα καλύτερα χειροτεχνήματα στον κόσμο.

Το κέντημα έχει καταχωρηθεί στον κατάλογο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO από το 2009.

Η Αργυροχοΐα

Εκτός από το κέντημα μια άλλη βιοτεχνία που ακμάζει εδώ και αρκετές δεκαετίες είναι η αργυροχοΐα. Κατασκευάζονται χειροποίητα κοσμήματα, κουταλάκια, καπνιστομέρεχα, εκκλησιαστικά σκεύη, καντήλες, εξαπτέρυγα, σταυροί και επιπλέον εικόνες και ευαγγέλια.

Λαϊκή Αρχιτεκτονική

Τα Λεύκαρα είναι ένας μεγάλος οικισμός με κύριο χαρακτηριστικό της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας του την πυκνή και συνεχή δόμηση. Τα σπίτια είναι πετρόκτιστα με κεραμιδένιες στέγες, μπαλκόνια και εσωτερικές αυλές γεμάτες λουλούδια.

Οι δρόμοι είναι στενοί και πολύ συχνά καταλήγουν σε αδιέξοδα με τα μπαλκόνια τόσο κοντά το ένα στο άλλο που φαίνονται σαν να αγγίζουν. Αρκετά από τα στενά γραφικά δρομάκια είναι πλακόστρωτα και συνταιριάζουν με τους πέτρινους τοίχους.

Το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης

Ο επισκέπτης μπορεί να δει το Μουσείο λαϊκής τέχνης που φιλοξενεί έξοχα δείγματα κεντημάτων, μερικά από τα οποία ανάγονται στον 19ο αιώνα, χαρακτηριστικά δείγματα αργυροχοΐας, παραδοσιακές στολές και φωτογραφίες παλαιότερων εποχών. Η ίδια η οικία του μουσείου είναι χαρακτηριστικό δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής του 19ου αιώνα.

Τα Παρεκκλήσια των Λευκάρων

Τα Λεύκαρα είναι γεμάτα παρεκκλήσια. Αυτό οφείλεται στη θρησκευτικότητα των κατοίκων, που συνέτεινε ώστε να οικοδομηθούν σε διάφορες γειτονιές του χωριού αλλά και στην περιφέρειά του 18 εκκλησάκια μερικά των οποίων είναι έξοχα δείγματα βυζαντινής αρχιτεκτονικής.

Γαστρονομία

Στα εστιατόρια του χωριού μπορεί ο επισκέπτης να δοκιμάσει τα τοπικά γευστικά εδέσματα, όπως τον περίφημο λευκαρίτικο ταβά και τα κουπέπια. Μπορεί ακόμα να προμηθευτεί λευκαρίτικα λουκούμια από το τοπικό παραδοσιακό εργαστήριο ή συκώπιπτες που είναι διαθέσιμες σε πολλά καταστήματα του χωριού.

Στην κωμόπολη υπάρχει ένα μικρό αλλά πολύ όμορφο ξενοδοχείο και αγροτουριστικά καταλύματα. Λειτουργούν τράπεζες, νοσοκομείο, ταχυδρομείο, αστυνομία, καφενεία, εστιατόρια, υπεραγορές και περίπτερα.

Η Εκκλησία του Τιμίου Σταυρού

Κορυφαίο μνημείο της λαϊκής αρχιτεκτονικής στα Λεύκαρα είναι η εκκλησία του Τιμίου Σταυρού που ανάγεται στον 14ο αιώνα. Είναι μια από τις τρεις εκκλησίες της Κύπρου στις οποίες υπάρχει Τιμίο Ξύλο. Μεγάλης αξίας είναι το ξυλόγλυπτο εικονοστάσι του ναού που επιχρυσώθηκε το 1761.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΓΕΥΜΑ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Η προσπάθεια να συντηρηθεί το Κέντρο Φιλοξενίας Ενηλίκων, που αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα, είναι συνεχής και η ανάγκη εξεύρεσης πόρων είναι πάντοτε επιτακτική. Ο προϋπολογισμός είναι σταθερά ελλειμματικός και απαιτούνται επιπλέον τουλάχιστον €60.000 για να καλυφθούν τα τρέχοντα ετήσια λειτουργικά έξοδα για να λειτουργήσει το Γηροκομείο.

Προς αυτή την κατεύθυνση το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεργασία με άλλους φίλους του ιδρύματος οργάνωσε γεύμα στο οποίο έγιναν εισφορές υπέρ του Γηροκομείου.

Η εκδήλωση έγινε το μεσημέρι της Κυριακής 29 Δεκεμβρίου 2013, στο εστιατόριο «Το Σπίτι των Ανέμων», με εξαιρετική επιτυχία. Το γεύμα συνόδευε ποιοτική μουσική. Είχαν σταλεί προσκλήσεις προς τους Δημότες των Λευκάρων και των πόλεων οι οποίοι ανταποκρίθηκαν με πολλή προθυμία.

Τα έξοδα του γεύματος ανέλαβε εξολοκλήρου ο συγχωριανός μας Ευρωβουλευτής και επίτιμος πρόεδρος του ιδρύματος κύριος Σοφοκλής Σοφοκλέους στον οποίο εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες.

Οι εισφορές ήταν αθρόες και συγκεντρώθηκε το ποσό των €6.500. Πέραν τούτου η κόρη του αείμνηστου Αργυρού και Αννίτσας Στάκη, κυρία Νίκη Στάκη Στυλιανίδου εισέφερε το γενναίο ποσό των €10.000. Ευχαριστούμε όλους όσοι εισέφεραν.

Η εκδήλωση έγινε αφορμή για να συναντηθούν παλιοί γνωστοί και φίλοι Λευκαρίτες από την Κύπρο και το εξωτερικό.

Τέτοιες εκδηλώσεις τιμούν τους συγχωριανούς μας που δείχνουν έμπρακτα την κοινωνική τους ευαισθησία.

Επίσκεψη στο γηροκομείο

Οι ναυτοπρόσκοποι Μαρωνίου έψαλλαν τα κάλαντα των Χριστουγέννων στο γηροκομείο Λευκάρων και πρόσφεραν δώρα και τις ευχές τους. Επίσης οργανώθηκε παζαράκι με γλυκά, τα έσοδα του οποίου διατέθηκαν για τις ανάγκες του ιδρύματος.

Ήταν μια εκδήλωση που πρόσφερε ζεστασιά και χαρά στους φιλοξενούμενους του κέντρου. Τέτοιες εκδηλώσεις είναι καλό να βρίσκουν και άλλους μιμητές, γιατί προσφέρουν ανθρώπινη επικοινωνία που τόσο πολύ έχουμε όλοι ανάγκη.

ΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ

Του Ντίνου Θεοδότου

Μου είναι αδιανόητο να φανταστώ τα Λεύκαρα χωρίς το παραδοσιακό καφενείο. Όπως η εκκλησία, τα σχολεία, το Δημαρχείο, έτσι και το καφενείο αποτελεί ένα θεσμό, έστω άτυπο, στη ζωή της κοινότητας. Το καφενείο εξυπηρετεί πολλαπλούς ρόλους. Είναι τόπος συνάντησης, επικοινωνίας, πληροφόρησης, ψυχαγωγίας, μόρφωσης. Εκεί ακόμη θα μάθεις τα τρέχοντα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολλά άλλα θέματα που απασχολούν εσένα και τον κόσμο. Ακόμη θα γίνουν οι συναντήσεις για συζήτηση σοβαρών θεμάτων, πωλήσεις ή ενοικιάσεις χωραφιών, άλλων ακινήτων και καμιά φορά και εμπορικές δοσοληψίες. Είναι γενικά τόπος έκφρασης απόψεων, όπου ο καθένας ανέξοδα θα πει τη γνώμη του επί παντός επιστητού, θα σχολιάσει, θα κρίνει ή θα κατακρίνει.

Στο καφενείο σπάνια θα δεις γυναίκες. Είναι ένας χώρος καθαρά ανδροκρατούμενος και τόσο οι συζητήσεις, όσο και οι άλλες δραστηριότητες είναι ανδρική υπόθεση. Η ευκολία με την οποία κάποιος μετακινείται από μια συντροφιά σε άλλη ή από ένα παιγνίδι σε άλλο, είναι ένα πλεονέκτημα που δεν το βρίσκεις στις καφετέριες των πόλεων και που προσδίδει στο καφενείο ξεχωριστό χαρακτήρα.

Στις συζητήσεις πρωτεύουσα θέση έχουν τα πολιτικά

στις οποίες ο καθένας αναπτύσσει χωρίς φανατισμό τις απόψεις του. Θάλεγα ότι οι συζητήσεις γίνονται σε ήπιους τόνους, αποφεύγονται – κατά το δυνατό – οι έντονες αντιπαράθεσεις και κυριαρχεί μια πολιτική ωριμότητα. Στα καφενεία γίνονται, χωρίς εντάσεις, και οι προεκλογικές συγκεντρώσεις. Στο ποδόσφαιρο είναι όλοι πλήρως ενημερωμένοι για τα τρέχοντα προβλήματα των ομάδων. Ο καθένας υποστηρίζει την ομάδα του αλλά με σεβασμό προς τους αντιπάλους.

Πολύ συχνές ανάμεσα στους θαμώνες είναι οι αναφορές σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν ως καλλιεργητές, επαγγελματίες ή ερασιτεχνικά. Γίνεται ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών για τα κοινά τους προβλήματα.

Στις μέρες που η τηλεόραση ανακοίνωσε ότι στην περιοχή Λευκάρων γίνονται έρευνες για ενδεχόμενη ανεύρεση εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων χρυσού, οι συζητήσεις ήταν έντονες και επικρατούσε μια γενική ευφορία!

Εξέχουσα θέση στον ψυχαγωγικό ρόλο του καφενείου έχουν σίγουρα τα χαρτιά: πιλόττα, κούπες, εφταρίδι..... Όσοι είναι μόνοι τους ασχολούνται με το σολιτάριο. Τα πειράγματα είναι συνεχή αφού όλοι ισχυρίζονται ότι είναι οι καλύτεροι! Σπανίζει το φαι-

νόμενο να παραδεχθεί κάποιος ότι έκανε λάθος! Όλοι προσπαθούν δια της επιβολής της φωνής να πείσουν ότι είναι οι σωστοί!

Σε κάποια γωνιά αγωνίζονται οι φανατικοί του ταβλιού οι οποίοι συνήθως έχουν δημιουργήσει προηγούμενα και ο ανταγωνισμός τους δεν τελειώνει.

Η ιντελιγκέντσια του χωριού ασχολείται με άριστες επιδόσεις, με το πνευματικό άθλημα του μπριτζ. Το παιχνίδι τούτο καλλιεργείται με μεγάλη επιτυχία στην κοινότητα και σχεδόν πάντοτε στο καφενείο θα υπάρχει ένα τραπέζι, δηλαδή θα κάθονται τέσσερα άτομα, που θα παίζουν μπριτζ. Η ομάδα που ασχολείται είναι πολύ δυναμική και έχει πολλές επιτυχίες σε παγκύπρια κλίμακα.

Η διαδικασία του κεράσματος ακολουθεί ένα κώδικα συμπεριφοράς. Αυτός που ήδη βρίσκεται στο καφενείο κερνά αυτόν ή αυτούς που έρχονται αργότερα. Και αυτοί με τη σειρά τους θα κεράσουν τους επόμενους. Όταν έρχεται το κεραστικό, συνήθως καφές, ο συμπαθέστατος καφετζής αναφωνεί εις επήκοον αυ-

τόν που δέχεται το κεραστικό «ο καφές σου από τον τάδε». Αυτή είναι μια συνήθεια που συνεχίζεται από τα βάθη του χρόνου.

Μια άλλη λειτουργία του καφενείου είναι ότι αποτελεί διάθεση των ντόπιων προϊόντων. Οι διάφοροι μικρο-παραγωγοί φέρνουν, συνήθως τις Κυριακές, τα προϊόντα τους για να τα πουλήσουν.

Οι θαμώνες προτιμούν τους Λευκαρίτες από τους ξένους, γιατί τους ξέρουν. Τα προϊόντα είναι ολόφρεσκα αλλά κυρίως γιατί τα λευκαρίτικα είναι ανώτερα όλων! Έτσι πωλούνται στο καφενείο, πορτοκάλια, ντομάτες, αγγουράκια, καρπούζια, πεπόνια, χαλούμια, αναράδες.

Βασικοί πυλώνες του καφενείου είναι κάποιοι πολύ χαρακτηριστικοί τύποι που είτε στα χαρτιά, είτε στο τάβλι, είτε στις συζητήσεις προσδίδουν με την παρουσία τους ένα ξεχωριστό χρώμα στην όλη ατμόσφαιρα. Ο καθένας τους θεωρεί τον εαυτό του αυθεντία και δεν σπκώνει αντίρρηση. Χωρίς αυτούς το καφενείο θα ήταν φτωχότερο!

Μια άλλη χαρακτηριστική νότα είναι η κυκλοφορία λοταρίας. Σε ένα τετράδιο καταγράφουν αριθμημένα τα ονόματα όσων θέλουν να λάβουν μέρος στην κλήρωση. Καταγράφονται γύρω στους 50-60 αριθμούς προς €2 ή €3 ο καθένας.

Το δώρο γι' αυτόν που θα κερδίσει είναι συνήθως ένα αρνί, ρίφι ή « κοτοπουλάκια ». Οι χωριανοί μετέχουν στην κλήρωση, όχι βέβαια για να κερδίσουν, αλλά για να βοηθήσουν.

Αυτό είναι το καφενείο μας. Χώρος ξεκούρασης, ξεγνοιασιάς, χαλάρωσης αλλά και πολλά άλλα. Άραγε συνειδητοποιούμε τη σημασία του στη ζωή της κοινότητας ή ακόμη το ρόλο του στη ζωή μας;

Ο ΝΙΚΟΣ ΤΟΥ ΞΥΔΚΙΑ

Γιώργου Χατζηγεωργίου

Ά μέρος

Η Φυγή

- Άν Νικόλα βοήθα, Άν Νικόλα βοήθα. Οι σπαρακτικές αυτές ικεσίες έμειναν έντονα χαραγμένες στη μνήμη του Νίκου Χατζηγεωργίου Ξυδικιά, ή Νίκου Κωνσταντινίδη, ή Νίκου Φαρασόπουλου, ως τα 88 του

χρόνια που τις πήρε μαζί του στο κοιμητήριο των Λευκάρων, φεύγοντας από το μάταιο τούτο κόσμο στις 5 του Φλεβάρη το 2003.

Με την ψυχή στο στόμα, μόλις που γλύτωσαν από τη μανία των Τούρκων. Με ένα δυο εικονίσματα και τα ελάχιστα που πρόλαβαν να πάρουν πριν κάψουν τα σπίτια τους οι Τσέτες του Κεμάλ, κατάφεραν να επιβιβαστούν σ'ένα ψαροκάικο καμιά πεντακοσαριά γέροντες και γυναικόπαιδα. Ανάμεσα τους και η οικογένεια του Βασίλ Ουστά που μη βλέποντας την αδελφή του στο σπίτι, άρπαξε το μικρό Νίκο, το εξάχρονο παιδί της αδελφής του και το πήρε μαζί με τα τέσσερα παιδιά του για να το γλυτώσει.

Η χαρά της σωτηρίας όμως έμελλε να μετατραπεί σε εφιάλτη, καθώς λίγες ώρες μετά την αναχώρηση του ψαροκάικου από τη νότια Τουρκία για την Κύπρο, το καράβι άρχισε στην αρχή να τρίζει ελαφρά και όσο δυνάμωνε η τρικυμία να μετατρέπεται σε έτοιμη να βουλιάξει νεκροφόρα. Οι ναύτες και ο καπετάνιος έκαναν τα πάντα για να γλυτώσουν τους ανθρώπους και το πλοίο, αλλά φαίνεται ότι το καϊκι ήταν μικρό για να αντέξει τη μεγάλη φουρτούνα. Τελευταία ελπίδα το καταφύγιο των αδυνάτων. Ο Θεός.

Σφιγμένοι ο ένας πάνω στον άλλο για να συγκρατιούνται από τους κλυδωνισμούς του ψαροκάικου, οι τρομοκρατημένοι κατατρεγμένοι άρχισαν να εκλιπαρούν

τον προσάτη άγιο των θαλασσινών, τον Άγιο Νικόλαο. - Άν Νικόλα βοήθα. - Άν Νικόλα βοήθα. Και ο εξάχρονος Νίκος με γουρλωμένα από το φόβο μάτια προσπαθούσε να καταλάβει όλα αυτά, τα ανεξήγητα για το μυαλούδάκι του πράγματα και να ζητά κλαίοντας τη μητέρα του. Φυσικά ποιος είχε κουράγιο ν'ασχοληθεί με το Νίκο τέτοιες στιγμές. Οι ικεσίες προς τον Άγιο συνεχίζονταν και αυτές οι ικεσίες ήταν η απάντηση στις απορίες και στο κλάμα του. Γι'αυτό και αυτά τα λόγια και αυτές οι στιγμές έμειναν τόσο έντονα χαραγμένα στη μνήμη του.

Φαίνεται ότι οι προσευχές εισακούστηκαν, γιατί σιγά σιγά η τρικυμία υποχώρησε και σε λίγο φάνηκαν οι γλυκιές σαν μητρική αγκάλη ακρογιαλιές της Κύπρου. Η χαρά των βασανισμένων ήταν απεριγράπτη, γιατί γλύτωσαν από του Τούρκου και της τρικυμίας τα δόντια. Πολλοί έκλαιαν από χαρά, άλλοι έκαναν το σταυρό τους και ευχαριστούσαν τον Άν Νικόλα και άλλοι σκεπτικοί αναπολούσαν τους χαμένους ανθρώπους και τόπους, καθώς και τις επερχόμενες δυσκολίες.

Πράγματι με την άφιξη του καϊκιού στο λιμάνι της Λάρνακας, άρχισαν τα προβλήματα. Οι Άγγλοι κατακτητές του νησιού δεν επέτρεπαν την αποβίβαση παρά μόνο σε όσους ήσαν Κύπριοι υπήκοοι. Και αυτοί δεν ήσαν. Έγιναν προσπάθειες από ντόπιους παράγοντες και το ελληνικό προξενείο, μέχρι να βρεθεί λύση και να αποβιβαστούν οι κατατρεγμένοι επιτέλους σε ασφαλές μέρος. Αφού πέρασαν κάποιες μέρες στο λοιμοκαθαρτήριο, άρχισαν να χωρίζουν και να πηγαίνουν σε διαφορετικούς τόπους, όπου νόμιζαν καλύτερα, για να επιβιώσουν.

Η οικογένεια της μητέρας του Νίκου έχοντας η ίδια τέσσερα δικά της παιδιά, άφησε το Νίκο στη Μητρόπολη Κιτίου με το όνομα Νίκος Κωνσταντινίδης. Πίστεψαν ότι αφού έσωσαν το παιδί από τους Τούρκους, έκαναν το καθήκον τους. Τώρα ας το αναλάμβαναν άλλοι. Ας είναι καλά εκεί που είναι. Ο Θεός ας αναπαύσει τις ψυχές τους.

Με το άκουσμα της ήττας του ελληνικού στρατού και

της καταστροφής του 22 ο κυπριακός ελληνισμός νιώθοντας βαθιά το αίσθημα της αλληλεγγύης και της έμπρακτης συμπαράστασης προς το δοκιμαζόμενο έθνος, έκανε ότι μπορούσε για να βοηθήσει στις δύσκολες ώρες. Αγκάλιασε τους πρόσφυγες με στοργή και απάλυνε όσο μπορούσε τον πόνο τους.

Στη Μπτρόπολη Κιτίου μπτροπολίτης τότε ήταν ο φλογερός ρασοφόρος, ο Νικόδημος Μυλωνάς που δεν δίσταζε να τα βάλει με τους Άγγλους κατακτητές όταν έβλεπε τις δολοπλοκίες τους σε βάρος του ελληνισμού. Πρωτοπορούσε λοιπόν στην αποκατάσταση των προσφύγων, ώστε να περιοριστούν όσο το δυνατόν τα δεινά τους. Γνωρίζοντας ο μπτροπολίτης, ότι η άτεκνη οικογένεια του Χατζηγιώρκη Κούσουρου από τα Λεύκαρα, ήθελε να υιοθετήσει παιδί, έστειλε τον εξάχρονο Νίκο στα Λεύκαρα. Έτσι έγινε η υιοθεσία του Νίκου Κωνσταντινίδη από το Χατζηγιώρκη Κούσουρο και ονομάστηκε Νίκος Χατζηγεωργίου Ξυδκιάς.

Με τη νέα του οικογένεια και πατρίδα τα πράγματα στην αρχή δεν ήταν εύκολα για το Νίκο. Οι συγγενείς που τον έφεραν μαζί τους, εγκαταστάθηκαν στη Λεμεσό και στα Λεύκαρα δεν γνώριζε κανένα. Τα πράγματα δυσκόλευαν περισσότερο γιατί μιλούσε τούρκικα και ελάχιστα ελληνικά γνώριζε. Οι αναμνήσεις του από τη Σελεύκεια, οι γονείς του Χαράλαμπος και Ελισάβετ, η αδελφή του Μαριάνθη, οι συγγενείς και οι φίλοι, έστηναν κάθε νύχτα χορό στο μυαλό του και δεν τον άφηναν να κοιμηθεί. Οι φρικαλαιότητες των Τούρκων, η φουρτουνιασμένη θάλασσα, η μοναξιά, η αβεβαιότητα, ο φόβος του αύριο, όλα αυτά δεν τον άφηναν στην αρχή τουλάχιστον να χαρεί τις φιλότιμες προσπάθειες των θετών γονιών του να πάρει χαρά και να ξεχάσει τα όσα τραγικά πέρασε.

Ο χρόνος όμως είναι ο καλύτερος γιατρός. Έτσι σιγά σιγά άρχισε να κάνει φίλους, να παίζει με άλλα παιδιά μεταξύ των οποίων και τουρκόπαιδα, αφού στα Λεύκαρα υπήρχαν αρκετοί Τουρκοκύπριοι. Έτσι άρχισε να μιλά τα ελληνικά και να ξεχνά τα τουρκικά, αφού όλοι οι Τουρκοκύπριοι γνώριζαν και μιλούσαν ελληνικά. Οι τραγικές αναμνήσεις ξεθώριαζαν και άλλες γλυκιές οικογενειακές, φιλικές, του σχολείου, της γειτονιάς, του χωριού πήραν τη θέση τους στο άλμπουμ των παιδικών αναμνήσεών του.

Στο δημοτικό σχολείο φοίτησε κανονικά και μάλιστα η

έφεσή του στα γράμματα ήταν μεγάλη, ώστε εύρισκε ώρες να ασχολείται και με τη μουσική. Ο θετός του πατέρας ο Χατζηγιώρκης του έφερε από την πόλη ένα βιολί και άρχισε μόνος του να εξασκείται στην κοσμική μουσική, ενώ παράλληλα έπαιρνε μαθήματα βυζαντινής μουσικής από σπουδαίους δασκάλους, όπως ο Ιωάννης Μαυρογιάννης και ο Λοΐζος Συμεούρης.

Παράλληλα όμως με τις καλλιτεχνικές και πνευματικές του αναζητήσεις, ο Νίκος άρχισε να αναζητεί και άλλες πιο υλικές απολαύσεις, όπως η κατασκευή κροτίδων, βεγγαλικών και άλλων πρωτότυπων κατασκευών. Οι θετοί του γονείς ο Χατζηγιώρκης του Ξυδκιά και η Ελένη η Ξυδκιατού, έβλεπαν τις επικίνδυνες ενασχολήσεις του Νίκου και προσπαθούσαν να τον αποτρέψουν με ήπια, αλλά και αυστηρά μέτρα. Ο Νίκος όμως εύρισκε τρόπους να ξεφεύγει, όπως συνέβη με την απόκρυψη κροτίδων και βεγγαλικών στο φούρνο της αυλής, τις παραμονές του Πάσχα. Ανήξερη η Ξυδκιατού πήγε τη Μ.Παρασκευή να φουρνίσει τις φλαούνες και τα κουλούρια και μόλις άναψε το φούρνο για να τον πυρώσει, άρχισαν να εκτοξεύονται από μέσα βεγγαλικά και ξύλα, ενώ οι εκρήξεις έκαναν την αυλή να μοιάζει με πεδίο μάχης. Φανταστείτε την τρομάρα της Ξυδκιατούς και των γειτόνων που προσέτρεξαν να δουν τι συμβαίνει. Τελικά η οικογένεια Χατζηγιώρκη έκανε Πάσχα από τη Μ. Παρασκευή και έψαξε για φούρνο στις γειτονισσες. Και το σχόλιο του Νίκου μόλις αντίκρισε την καταστροφή. **«Ήταν καλές οι γομώσεις μου».**

Μετά το δημοτικό σχολείο ο Νίκος φοίτησε και τελείωσε την τρίτάξια Ανωτέρα Σχολή Λευκάρων. Ονειρευόταν να φοιτήσει μετά στο ιεροδιδασκαλείο για να γίνει δάσκαλος. Όμως αυτό έμεινε όνειρο, αφού οι Άγγλοι έκλεισαν το ιεροδιδασκαλείο της Λάρνακας και ίδρυσαν το διδασκαλικό κολλέγιο Μόρφου.

Αφού το όνειρο έμεινε όνειρο, ο Νίκος άρχισε στην εφηβεία να εργάζεται ως μαθητευόμενος υποδηματοποιός «μακινίστρας» και σε λίγο καιρό έγινε ο μακινίστρας των Λευκάρων. Παράλληλα μαζί με το Δημοσθένη, τον τυφλό που έπαιζε βιολί, έπαιζαν μουσική στους γάμους, ο Δημοσθένης βιολί και ο Νίκος πάντζιο. Μικρός θυμώμαι ότι αφού συνόδευσαν τους μελλόνυμφους στην εκκλησία για την τέλεση του Μυστηρίου ακολουθούσε μεγάλη διασκέδαση στο

σπίτι των νεονύμφων. Μπροστά στους μουσικούς υπήρχε ένα πιάτο και κάθε καθαλιέρος που χόρευε με την ντάμα του, στο τέλος του χορού έριχνε στο πιάτο όσα χρήματα προαιρούνταν. Άλλος λίγα άλλος πολλά. Έτσι, όταν γινόταν γάμος στο χωριό ή στα γύρω χωριά μαζί με τους άμεσα ενδιαφερόμενους χαίρονταν και οι βιολάρηδες όπως αποκαλούσαν τους μουσικούς, γιατί έβγαζαν αρκετά χρήματα. Παλαιότερα, όπως λέγουν οι πιο παλαιοί, οι γάμοι διαρκούσαν τρεις ή και περισσότερες μέρες και όλοι οι χωριανοί διασκέδαζαν με την ψυχή τους.

Λέγεται και το εξής περιστατικό για το Νίκο. Παρακάλεσε κάποτε το Δημοσθένη και το Νίκο κάποιος φίλος τους από το γειτονικό χωριό Βάβλα, να παίξουν μουσική στο γάμο του. Πράγματι ήρθε ο γαμπρός με τα ζώα του στα Λεύκαρα και μετέφερε τους μουσικούς καθώς και δυο άλλους φίλους στη Βάβλα. Δεν υπήρχε άλλη συγκοινωνία τότε παρά μόνο μέσα από τα μονοπάτια και τα χωράφια. Αφού τελέστηκε το Μυστήριο και διασκέδαζαν τρεις μέρες και τρεις νύχτες, οι φιλοξενούμενοι ευχαρίστησαν το γαμπρό, του ευχήθηκαν βίον ανθόσπαρτον και του ανακοίνωσαν την απόφαση τους να επιστρέψουν στα Λεύκαρα. Ο γαμπρός τους ευχαρίστησε και τους έδωσε τα ζώα του για να επιστρέψουν. Τους είπε μόνο να προσέξουν τον ένα γάιδαρο, γιατί ξιππάζεται «αφηνιάζει» εύκολα. «Εγώ». Είπε αμέσως ο Νίκος και αφού κρέμασε το πάντζιο στον ώμο όπως οι στρατιώτες του ιππικού το όπλο τους, ξεκίνησαν μέσα από μονοπάτια και χωράφια για την επιστροφή. Είχε αρχίσει να πέφτει ο ήλιος βάφοντας με κόκκινες πινελιές τις κορυφές των βουνών και οι τέσσερις καθαλλάρηδες βάδιζαν ο ένας πίσω από τον άλλο για τα Λεύκαρα.

Ξαφνικά σ'ένα μικρό μονοπάτι τα κλαδιά ενός θάμνου κτύπησαν τις χορδές του πάντζιου και με το άκουσμα της μουσικής μέσα στο σούρουπο, ο γάιδαρος του Νίκου ξιππάστηκε και τον έριξε κάτω. Έτρεξαν οι φίλοι σπκώσανε το Νίκο, πιάσανε το ζώο και είπαν στο Νίκο μια και νυχτώνει, να δώσει σε άλλο το προβληματικό ζώο, για να αποφύγουν τα χειρότερα. Όμως ο Νίκος επέμενε. Δεν άργησε να επαναληφθεί το ίδιο σκηνικό ευτυχώς χωρίς θύματα, αλλά και πάλιν ο πεισματάρης επέμενε να κρατεί τον ίδιο γάιδαρο. Ε, όταν τελικά επαναλήφθηκε για τρίτη φορά το αφήνιασμα του ζώου και η πτώση του Νίκου, σπκώθηκε πάνω και τους είπε: **«Πάρτε τον. Αυτός ο γάιδαρος δεν**

πρόκειται να μάθει ποτέ μουσική».

Παράλληλα με τις επαγγελματικές του ενασχολήσεις, άρχισε να εξετάζει και τους μηχανισμούς των ωρολογιών και σύντομα πρόσθεσε στα επαγγέλματά του και εκείνο του ωρολογιά. Έμαθε και ηλεκτρολογία και έτσι όλες σχεδόν οι δουλειές περνούσαν από τα επιδέξια χέρια του.

Θα ανέμενε κάποιος ότι με τόσες δουλειές θα κέρδιζε πολλά χρήματα. Όμως ο Νίκος ήταν ο χαρακτηριστικός τύπος του πολυτεχνίτη και ερημοσπίτη. Ήταν τόσο ανιδιοτελής και πονόψυχος που ενώ δούλευε πολύ, έβγαζε λίγα χρήματα. Ο ένας ήταν φίλος, ο άλλος φτωχός, ο άλλος συγγενής, πολλές φορές πλήρωνε από την τζέπη, αντί να πληρώνεται. Όμως δεν τον ενδιέφεραν τα λεφτά. Όλη μέρα εργαζόταν και τα βράδια διασκέδαζε με φίλους. Έπαιρνε το βιολί του και με παρέα τους νέους της ηλικίας του, ίσια για την ταβέρνα. Μετά το φαγοπότι ακολουθούσαν οι καντάδες στα στενά δρομάκια του χωριού. Σχεδόν κάθε βράδυ υμνούσε με το βιολί του τον έρωτα και κάθε Κυριακή με το δεξίό ψάλτη τον Παναγιώτη Χατζηχριστοδούλου, υμνούσαν το Θεό.

Στο μεταξύ, νέος πια έμαθε ότι οι συγγενείς που τον έφεραν από τη Μικρασία βρίσκονταν εγκατεστημένοι στη Λεμεσό. Τους ξανασυνάντησε και διατήρησε επαφή μαζί τους μέχρι το θάνατό τους.

Το 1939 νυμφεύτηκε τη Μαρία Χατζηπολύ από τα Λεύκαρα και άρχισε έτσι η οικογενειακή ζωή. Απέκτησαν τέσσερα παιδιά την Πίτσα (Πηνελόπη), το Γιώργο, τη Λένια και αργότερα τη Λίζα. Παρόλα τα προβλήματα που παρουσιάζονταν καθημερινά, ο Νίκος ουδέποτε έχασε το κέφι του, την καλοσύνη του και την ανιδιοτελή προσφορά στον πάσχοντα συνάνθρωπο. Γι'αυτό ήταν πολύ αγαπητός και όλοι επιζητούσαν τη συντροφιά του. Διάβαζε βιβλία, ποίηση, φιλοσοφία, λογοτεχνία, φιλοσοφούσε τη ζωή και ο τρόπος ζωής του συμπυκνωνόταν στο Σωκρατικό **«ει αναγκαίον είν αδικείν ή αδικείσθαι ελοίμην αν αδικείσθαι»**. Στις αναποδιές της ζωής διατηρούσε την αισιοδοξία του αναφέροντας πάντα το λόγο του Ηράκλειτου **«τα πάντα ρει»**.

Συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος.

ΟΙ ΛΕΥΚΑΡΙΤΕΣ ΛΑΪΚΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

Παναγιώτη Κωνσταντίνου

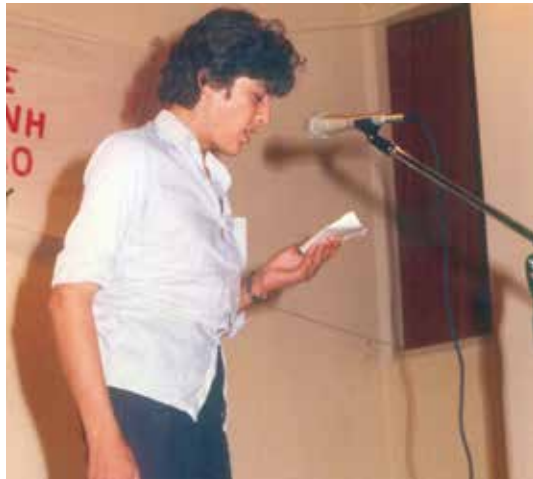
Ο Κωνσταντίνος Γαβριήλ Κωνσταντίνου (ο Κωστής) γεννήθηκε στα Λεύκαρα στις 08/04/1954.

Στα πέντε του χρόνια έμεινε ορφανός από μητέρα και πέρασε δύσκολα χρόνια μαζί με τα τρία αδέρφια του. Από μικρός είχε στις φλέβες του τα τσιτάτσια.

Στα 16 του χρόνια περίπου άρχισε να πηγαίνει στον κατακλυσμό απ' όπου πήρε αρκετά βραβεία. Πήρε πρωτεία και δευτερεία, τσιτάτισε και με άλλους όπως ο Μαππούρας, ο Πιερέτης, ο Τρίκκης, ο Χαμπής Ακινώτης και ο Φώτης Ακαθιώτης. Κάθε Δευτέρα του κατακλυσμού το ΡΙΚ δείχνει τον Κωστή μαζί με άλλους τσιταττιστές. Όταν ήταν να διαγωνιστεί στον κατακλυσμό πάντα γέμιζε το λεωφορείο Λευκαρίτες για να τον δουν και να τον χειροκροτήσουν.

Μια συγκεκριμένη χρονιά από το χειροκρότημα έβγαλαν φουσκάλλες τα χέρια τους. Πολλές φορές έτυχε να τσιταττίσει και με τον πατέρα του το Γαβριήλ Κωνσταντίνου, ο οποίος ασχολήθηκε επίσης με το τσιτάτσια και την ποίηση.

Ο Κωστής ήταν ένας άνθρωπος καλόκαρδος, όποιος του ζητούσε βοήθεια την έδινε απλόχερα και συνάμα ήταν ένας ίσιος χαρακτήρας. Δεν φοβόταν να πει τη γνώμη του. Όταν ήθελε να πει κάτι δεν φοβόταν κανένα και πάντα το έλεγε.

Το 1983 παντρεύτηκε την Ελπίδα Κωνσταντίνου από την Οδού. Το 1989 γεννήθηκε ο γιος τους ο Παναγιώτης. Ο Κωστής έφυγε από τη ζωή στις 22/02/2007 σε ηλικία 53 χρονών από τον καρκίνο.

Η αγάπη του για το τσιτάτσια όπως όλοι γνωρίζουν παρέμεινε ως το τέλος της ζωής του.

Παρακάτω παρατίθεται ένας τσιταττιστός διάλογος μεταξύ πατέρα και γιου.

Πατέρας: Εν για τους τελειόφοιτους π'όδωκα το «παρών» μου
μ' ν τζι έξερα αντίπαλον πως εν να βρώ τον γιόν μου.

Γιος: Αν είμ' εγώ ήντα σκέφτεσαι που βρέθηκα καρτζίσ' σου; παρά να τρως π' άλλους ραφτίν, κάλλιον που το παιδί σου.

Πατέρας: Πότε εμ' πο δυνάμωσες να δέρεις τζιαι τον τζύρη; εγώ θωρώ σε τζιαι λαλώ είσαι πουλλίν τσιτσίριν.

Γιος: Εφτέρωσα τζι' επέτασα, καταπαντού γυρίζω τζιαι σαν εσέν στο τσιτάτσια, τουζάνες κουπανίζω

Πατέρας: Επόλλυνεν η γλώσσα σου, λαλώ να τη σωρέψεις πριν να σε κάμω που δαμαί φευκόν για να γυρέψεις

Γιος: Μεν φοϊτσίαζεις α παπά της τραουθιάς τον άσσον τζι' ως άρκωμες να μάσιεσαι, εγώ εν τζιαι ταράσσω.

Πατέρας: Άμασ' σου δώκω μουστουνιάν, τα μούτρα σου εν να σπάσω
τζι' εν να το δεις πως εν περνά, βρε, η παλλικαρκά σου.

Γιος: Έτο' εύκολα θυμώννεστε πάντα εσείς οι γέροι τζι' ο κόσμος περιπαίζει σας, τζέινος πο'ν σας ηξέρει.

Πατέρας: Αν περιπαίζουν τους καλούς, φαντάζομαι τους σκάρτους!
τζέινους πο'ν εις την τάξησ' σου, μες' την σειράσ' σου βάρ'τους.

Γιος: Η τάξη μου εν ακουστή στους παραπάνω τόπους γιατ' έδερα στο τσιτάτσια πολλών λογιών ανθρώπους.

Πατέρας: Όσους τζι αν πεις πως έδερες τζιαι πως τα καταφέρνεις
εγώ είμαι ο μάστρος σου τζι' εμέναν εν με δέρνεις.

Γιος: Εν τζ' ήρτα στο γυμνάσιον, να σε δυσαρεστήσω σέβουμαι εγώ τον τζύρη μου τζι εν να του την χαρίσω.

Πατέρας: Αφού σέβεσαι τους γονιούς, εσκέφτηκα παιδί μου με την καρκιάν μου να σου πω «ας έσεις την ευτιήν μου».

ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ 1905 - 1957 ΚΕΝΤΗΜΑΤΕΜΠΟΡΟΣ

Βιογραφικό σημείωμα από τον υιόν του Μιχαλάκη Ιωαννίδη

Ο πατέρας μου Γιάννης Ιωαννίδης υπήρξε ένας από τους πιο δραστήριους κεντηματέμπορους τη δεκαετία του 1930 μεταξύ 1931-1939. Ταξίδευε κάθε χρόνο το Μάρτη-Απρίλη στη Γαλλία με γεμάτες τις βαλίτσες με κεντήματα και επέστρεφε τέλος Σεπτεμβρίου αρχάς Οκτωβρίου.

Ο Γιάννης Ιωαννίδης (καθήμενος) με τρεις φίλους του Λευκαρίτες. η φωτογραφία ελήφθη το 1929 στα Λεύκαρα.

Διέθετε κατάστημα στο Παρίσι και περίπτερο στην Μπορντό, πόλη στα δυτικά παράλια της Γαλλίας. Ως μικρό παιδί 4 χρονών το 1938 θυμάμαι με πόση προσοχή και ευλάβεια γέμιζε τις βαλίτσες με κεντήματα, ούτως ώστε να μην τσαλακωθούν αλλά και η βαλίτσα να χωρέσει όσον το δυνατόν περισσότερα.

Η δραστηριότητα αυτή διεκόπη απότομα με την κήρυξη του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Ο πατέρας μου κατάφερε και ήλθε έγκαιρα, αρχάς Σεπτεμβρίου του 1939 στην Κύπρο, αφήνοντας το κατάστημα στο Παρίσι στην υπάλληλό του.

Τη δουλειά του κεντηματέμπορου την έμαθε από τον πατέρα του Μιχαήλ Γιαννουθικού (Συκούτζια), ο οποίος επισκεπτόταν κάθε χρόνο τη Γαλλία τη δεκαετία του 1910. Μάλιστα η κήρυξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου τον βρήκε στην Γαλλία, είχε δε την ατυχία να καταταχθεί υποχρεωτικά στο Γαλλικό Στρατό. Όμως κατάφερε να δραπετεύσει και να περάσει τα σύνορα με την Ισπανία όπου έζησε τέσσερα χρόνια. Στα Λεύκαρα τον θεωρούσαν νεκρό και του έκαναν μνημόσυνα. Φαντάζεστε την έκπληξη και την χαρά της οικογένειας, όταν το 1918 μετά τη λήξη του πολέμου επέστρεψε στα Λεύκαρα.

Την περίοδο 1919-1922 ο παππούς μου επανήρchiσε τα ταξίδια του στη Γαλλία αυτή τη φορά όμως έπαιρνε μαζί του τον πατέρα μου ο οποίος το 1919 ήταν 14 χρονών. Ο πατέρας μου την περίοδο αυτή φοιτούσε σε νυκτερινό σχολείο και έτσι έμαθε να γράφει και να μιλά τη γαλλική γλώσσα άπταιστα. Όμως οι συνθήκες που επικρατούσαν την περίοδο αυτή δεν ήταν ευνοϊκές λόγω και της οικονομικής κρίσης και έτσι το 1922 άφησε τον πατέρα του και πήγε στην Αμερική (ΗΠΑ). Εκεί με τη βοήθεια της γαλλικής γλώσσας εργαζόταν σε ακριβά εστιατόρια όπου τότε το μενού εγράφτο στη γαλλική γλώσσα. Επέστρεψε το 1929 και αρραβωνιάστηκε τη μητέρα μου, μοναχοκόρη του Δημήτρη Μουγιή ενός εκ των μεγαλύτερων ζωεμπόρων της περιοχής.

Η ασχολία του πατέρα μου με τα κεντήματα επανήρchiσε ευθύς μετά τη λήξη του πολέμου το 1945. Τότε ολόκληρη η οικογένεια μετακινήθηκε στις Πλάτρες όπου ανοίξαμε μαγαζί κεντημάτων λόγω των πολλών τουριστών από την Αίγυπτο που κατέκλυζαν τότε τις Πλάτρες. Μάλιστα δεν θα ξεχάσω το 1946 παιδί τότε 12 χρονών, που είχα την ευκαιρία να πουλήσω κεντήματα στο Βασιλιά Φαρούκ της Αιγύπτου που επεσκέφθη το κατάστημά μας. Τη στιγμή εκείνη ο πατέρα μου έλειπε.

Η ασχολία όμως με τα κεντήματα μόνο για τους τρεις καλοκαιρινούς μήνες δεν ήταν αρκετή και έτσι ο πατέρας μου απεφάσισε να επαναρχίσει τις επισκέψεις

στη Γαλλία. Γέμισε πάλι τις βαλίτσες του με το εμπόρευμα και το 1947 ταξίδευσε για τη Γαλλία.

Όπως ήταν φυσικό, δεν βρήκε τίποτα από το κατόστημα που άφησε το 1939. Οι συνθήκες είχαν αλλάξει ριζικά από εκείνες που ήξερε πριν δέκα χρόνια. Επειδή είχε και δύο αδελφούς που ζούσαν μόνιμα στην Αγγλία (το Χαράλαμπο και τον Ανδρέα) ήλπιζε οι συνθήκες εκεί να ήταν καλύτερες. Τα κεντήματα όμως δεν μπορούσαν να αποδώσουν στη μεταπολεμική Αγγλία και έτσι θυμήθηκε την εμπειρία του στην Αμερική και άνοιξε εστιατόριο στο κέντρο του Μπέρμιγχαμ. Την εμπειρία αυτή την έζησε και εγώ αφού την περίοδο 1952-1957

ήμουν στην Αγγλία για σπουδές. Δυστυχώς και παρά την οικονομική επιτυχία που είχε το εστιατόριο, οι κακουχίες που πέρασε από τη νεαρή του ηλικία έδειξαν τα σημάδια τους και απεβίωσε στις 25/11/1957 σε ηλικία μόλις 52 ετών.

Ήμουν ο πρώτος από τα επτά παιδιά του που ετέλειωσε το πανεπιστήμιο και άρχισε να δουλεύει στην Κύπρο. Δυστυχώς και παρά την οικονομική του ευμάρεια δεν έμελλε να δει και τα υπόλοιπα έξι παιδιά του επιστήμονες. Αυτή ίσως να ήταν η μοίρα πολλών λευκαριτών κεντηματεμπόρων.

Ο ΠΕΤΡΟΣ

Απο τη Χαρά Παπαβασιλείου – Κουμουλλή

Τον Πέτρο, τον Πετρή, όπως τον φωνάζουν φίλοι και γνωστοί, θα τον ανταμώσετε στα πανηγύρια και στις πάσπς φύσεως εορταστικές εκδηλώσεις του χωριού. Όμως η φήμη του έχει ξεπεράσει τα σύνορα της γενέθλιας γης του, αφού με το αυτοκινούμενο εργαστήριό του που αστράφτει από πάστρα κι ανθρωπιά οργώνει εδώ και κάμποσα χρόνια πόλεις και χωριά. Ο Μελωμένος, η άλλη του ονομασία, εξαιτίας των γευσίγλυκων προϊόντων που μόνο αυτός ξέρει να παρασκευάζει τόσο ωραία, αποτελεί τη συνέχεια της παράδοσης που ακουμπά στο γενεαλογικό του δέντρο.

Ο πρόγονός του, ο Γιώργος Λεχνού, ο πρώτος διδάξας την τέχνη της ζαχαροπλαστικής, μαθήτευσε στην Αίγυπτο το 1940, όταν είχε πάει εκεί, για να πολεμήσει. Και στο ρεπερτόριό του πλην του φοινικοτού, του μελωμένου, του τριγώνου, της αγκινάρας, των κουραμπιέδων, των λουκουμιών του γάμου περιλαμβάνονταν και το σιάμισι και οι λοκμάδες (λουκουμάδες). Από αυτόν η τέχνη μεταβιβάστηκε στον Τάκη Γεωργίου (Μελωμένο) και τη σύζυγό του Παρασκευή, που με τη σειρά τους κι αυτοί την παρέδωσαν στο γιο τους, τον Πετρή, που εδώ και εικοσιπέντε χρόνια την ασκεί με απόλυτη συνέπεια κι αξιοσύνη.

Είναι η persona grata κυρίως των πανηγυριστών, που στριμωγμένοι μπροστά στο εργαστήριό του περιμένουν υπομονετικά να «τρυγήσουν» σαν τις μέλισσες τους μελωμένους λοκμάδες του. Κι εκείνος περιστοιχι-

σμένος απ' τα σύνεργά του κόβει και ξανακόβει με τα επιδέξια χέρια του όσο μπορεί συμμετρικά τη ζύμη σε μπαλίτσες, ρίχνοντάς τις στην τεράστια λεκάνη με το λάδι κι ύστερα τις «ψαρεύει» με την τεράστια επίσης τρυπητή κουτάλα και τις βουτά στο μέλι. Αεικίνητος, ακάματος, μα πάντα εύχαρις στέκει όρθιος μπροστά στο παραθύρι του πρόθυμος να εξυπηρετήσει την πελατεία του. Για τον καθένα εκτός απ' τα εκλεκτά προϊόντα που προσφέρει έχει να πει και μια καλή κουβέντα. Κι έτσι κι οι λοκμάδες του γίνονται ακόμα πιο γευστικοί.

Ο Λευκαρίτης, ο Πέτρος, ο Πετρήs με τα γλυκά και μαύρα μάτια είναι κι αυτός ένας σαν όλους τους άλλους μέσα στο χωριό που συντηρούν μια παράδοση που αξίζει και με τίποτα δεν πρέπει να σβήσει.

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΛΕΥΚΑΡΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ (1918-1939)

Γιώργου Κουμουλλή

Κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου διάφορες κοσμογονικές αλλαγές στην οικονομία των Λευκάρων έκαναν το χωριό μας μοναδικό στην Κύπρο. Υπήρξε, στην ουσία, μια εμπορική επανάσταση. Μέχρι περίπου το 1900, οι γυναίκες έκαναν κεντήματα για δική τους κατανάλωση, κυρίως για να εμπλουτίσουν την προίκα των κόρων τους. Η εμπορία κεντημάτων άρχισε στις αρχές του 20ου αιώνα, κυρίως μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου που σηματοδοτεί την εμπορική επανάσταση. Ενώ οι κάτοικοι των γύρω χωριών εμπορεύονταν τα παπουτσόσκα με τα γαϊδούρια, ενώ οι γεωργοί της Μεσαορίας εμπορεύονταν το σιτάρι τους με τα αμάξια, ενώ οι άνδρες των ορεινών χωριών κατέβαιναν στις πόλεις να εμπορευθούν τα λιγοστά τους φρούτα με τις μούλες, οι Λευκαρίτες, με κουστούμια της τελευταίας μόδας (ναι!), με γραβάτες ασορτί (ναι, ναι!) και με καπέλα made in France(ναι, ναι, ναι!) εμπορεύονταν τα κεντήματα στα πιο αριστοκρατικά σαλόνια του Λονδίνου, του Βερολίνου, του Παρισιού της Στοκχόλμης, της Νέας Υόρκης, του Σικάγου. Όντως τα Λεύκαρα την εποχή εκείνη φάνταζαν σαν μια κωμόπολη από άλλο πλανήτη. Η εμπορική επανάσταση είχε ήδη συντελεσθεί και τα ευεργετικά της αποτελέσματα ήταν σε όλους ορατά. Τέτοια ήταν η οικονομική ανωτερότητα των Λευκάρων που οι κάτοικοι των άλλων χωριών, από σύμπλεγμα οικονομικής και κοινωνικής κατωτερότητας ή από ψυχολογικό αντιπερισπασμό, μας κόλλησαν τη ρετσινιά του «τσιγγούνη». Τοιουτοτρόπως βρήκαν τον τρόπο να παρηγορούνται! Ας είναι!

Ποιοι, όμως, ήταν οι λόγοι της εμπορικής επανάστασης; Η βιομηχανία των κεντημάτων, αυτή καθαυτή, δεν μπορεί να εξηγήσει την οικονομική απογείωση. Γι' αυτό πρέπει να τονίσουμε την επιχειρηματικότητα των Λευκαριτών που ανέλαβαν ένα μεγάλο ρίσκο κάνοντας μακρινά ταξίδια για να διαθέτουν τα κεντήματα. Χωρίς αυτό το ρίσκο, η βιομηχανία κεντημάτων δεν θα ανθούσε ποτέ και η εμπορική επανάσταση δεν θα γινότανε. Όμως, ένας άλλος λόγος, εξίσου σημαντικός,

ήταν το marketing των κεντημάτων που οι Λευκαρίτες ανήγαγαν σε επιστήμη. Θυμίζω ότι δεν υπήρχαν στο εξωτερικό καταστήματα που αγόραζαν τα κεντήματα, δηλαδή δεν υπήρχε εγγυημένη αγορά. Έπρεπε οι Λευκαρίτες να κτυπούν τις πόρτες των σπιτιών των πλούσιων συνοικιών των πόλεων με την ελπίδα να τους δοθεί η ευκαιρία να κάνουν «παρουσίαση», δηλαδή να επιδείξουν τη πραμάτεια τους. Αυτό δεν ήταν καθόλου εύκολο- χρειαζότανε μια δελεαστική εισαγωγή! Οι κεντηματέμποροι της Αμερικής, μετά από διάφορες εμπειρίες και επαφές με «αγγλομαθείς», κατέληξαν στην εξής εισαγωγική ομιλία με το άνοιγμα της πόρτας του σπιτιού από την ιδιοκτήτρια: “Hello madam! May I come in and show you some unique lace from Cyprus, my country?” (Χαίρετε κυρία. Μπορείτε να με δεχθείτε και να σας δείξω μοναδικά κεντήματα από τη χώρα μου, την Κύπρο;»). Αναμφίβολα, κανένας Διαφημιστικός Οίκος εγνωσμένης φήμης δεν θα μπορούσε να βελτιώσει τέτοια εισαγωγή!

Η εμπορική επανάσταση συνοδεύτηκε –νομοτελειακά θα έλεγε κάποιος– από την ανάπτυξη του καπιταλιστικού συστήματος. Με άλλα λόγια, ο καπιταλισμός στην Κύπρο εισήχθη πρώτα στα Λεύκαρα. Δεν ήταν όμως ο Αγγλοσαξονικός ή ο Γερμανικός ή ο Γαλλικός καπιταλισμός όπου οι εργάτες δούλευαν 12 ώρες την ημέρα για ένα γλίσχρο επιούσιο. Ο καπιταλισμός των Λευκάρων ήταν μοναδικός. Οι καπιταλιστές (κεντηματέμποροι) εργοδοτούσαν τις κεντήτριες (εργάτριες) αλλά οι τελευταίες εργαζόντουσαν στα σπίτια τους και δούλευαν όποτε ήθελαν και όσες ώρες ήθελαν, κυρίως για να συμπληρώσουν το οικογενειακό εισόδημα. Ο ιδιόμορφος αυτός καπιταλισμός και η εμπορική επανάσταση ανέβασαν το βιοτικό επίπεδο των Λευκάρων κατακόρυφα και ο πληθυσμός του χωριού έφτασε τις 3.000 στα τέλη της δεκαετίας του 1930. Ήταν το πρώτο χωριό της Κύπρου που ηλεκτροφωτίσθηκε (το 1932) το πρώτο που απέκτησε τηλεγραφείο και τηλεφωνικό κέντρο (το 1935) και το πρώτο που είχε πλήρες εξετάζιο σχολείο και όλοι οι μαθητές του ήταν

Λευκαρίτες κεντητάρηδες στο Αμβούργο (Γερμανία) το 1928.
Από αριστερά: Μιχαήλ Χριστίνης, Λοίζος Λοίζου και Αδάμος Χαπέσης.

νε των Λευκάρων (κι όχι όπως σήμερα που οι τάξεις αποτελούνται από μαθητές των γύρω περιοχών). Το 1939 τα Λεύκαρα είχαν 3 γιατρούς, μια οδοντίατρο, δύο φαρμακοποιούς, 4 ραφεία, 5 κουρεία, 10 καφε- νεία, 2 ποδοσφαιρικές ομάδες. Το χωριό κυριολεκτικά έσφιξε από ζωή και η ευμάρεια ήτανε πασιφανής.

ευμάρεια τη διαδέχθηκε ο οικονομικός μαρasmus με όλα τα επακόλουθα.

Πηγές: μαρτυρίες Χριστόφορου Χαραλάμπους, Χάρη Κουμουλλή, Μιχάλη Κουμουλλή και άλλων αποβιωσά- ντων χωριανών.

ΠΑΙΔΙΑ ΚΕΝΤΗΜΑΤΕΜΠΟΡΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ 1920 - 1970

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Ονοματεπώνυμο	Ειδικότητα	Χώρα - Πόλη Σπουδών	Πατέρας / Αδελφός
Γερόλεμος (Jerries) Ιωαννίδης	Ιατρός - χειρουργός	Leeds - Αγγλία	Γιάννης Ιωαννίδης (Συκούτζιας)
Μιχαλάκης Ιωαννίδης	Οικονομικά - Επιχειρηματίας	Durham - Αγγλία	
Δημήτρης Ιωαννίδης	Οικονομικές και Πολιτικές Επιστίμες Ο.Π.Ε.	Θεσσαλονίκη - Ελλάδα	
Γεώργιος Ιωαννίδης	Γεωπονία	Θεσσαλονίκη - Ελλάδα	
Ξενούλα Ιωαννίδου	Οικιακή Οικονομία	Αθήνα	
Βέρα Ιωαννίδου	Γαλλική Φιλολογία	Παρίσι	
Σταύρος Ιωαννίδης	Μηχανολόγος Μηχανικός	Leeds - Αγγλία	Γεώργιος Είκοσι
Σαλώμη Είκοσι Κρητιώτη	Φυσικός	Αθήνα	
Πίτσα Είκοσι	Πυρηνικός Φυσικός	Αθήνα - ΗΠΑ	
Μαρία Είκοσι	Χειρουργός Ογκολόγος	ΗΠΑ	
Κική Είκοσι	Ηλεκτρολόγος Μηχανικός	Αθήνα - ΗΠΑ	
Γκλόρια Είκοσι	Αρχαιολόγος - Μαθηματικός	Αθήνα - ΗΠΑ	

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΚΕΝΤΗΤΡΙΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

Το Σάββατο 08/02/2014 πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση όλων των κεντητριών για την ίδρυση συνδέσμου παραγωγής και προβολής του λευκαρίτικου κεντήματος. Έγιναν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου του συνδέσμου, το οποίο καταρτίστηκε σε σώμα ως ακολούθως:

Πρόεδρος	Χαραλάμπους Μαργαρίτα
Αντιπρόεδρος	Κολά Μαργαρίτα
Γραμματέας	Ρούβη Μάρω
Ταμίας	Σταυρή Ευδοκία
Σύμβουλος	Πολή Πολίτσα

Ο ρόλος του συνδέσμου είναι ουσιαστικός για :

- τη διατήρηση και προβολή του παραδοσιακού λευκαρίτικου κεντήματος ως τουριστικού προϊόντος και ως έργου τέχνης.
- την παραγωγή και τη διαφήμιση του λευκαρίτικου κεντήματος και την ανάδειξη της χειροτεχνίας ως πολιτιστικής κληρονομιάς.
- την προσέλκυση νέων κεντητριών.
- την οργάνωση όσων ασχολούνται επαγγελματικά και μη με την παραγωγή του λευκαρίτικου

κεντήματος και με διάφορες άλλες δραστηριότητες όπως είναι τα μαθήματα για νέες κεντήτριες, η συμμετοχή σε διασυνοριακά προγράμματα, σε αναπτυξιακούς οργανισμούς, σε εκθέσεις και στο φεστιβάλ των Λευκάρων.

- την επαφή με κεντηματέμπορους για την καλύτερη προώθηση και διάθεσή του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα έχει λόγο και ρόλο σε κάθε θέμα που αφορά το λευκαρίτικο κέντημα. Συγχαίρουμε όλες τις εκλεγείσες και αναμένουμε να εργαστούν με ζήλο για την προώθηση της λευκαρίτικης παράδοσης.

Κοινωνικά Νέα

Συγκεντρώνει ο εφημέριος του Ιερού Ναού Τιμίου Σταυρού Λευκάρων πατέρας Χριστομάριος Παπαγεωργίου

Γεννήσεις:

Ο Ιωάννης Ιωάννου από τα Πάνω Λεύκαρα και η Χριστίνα Χατζηκυρηή απέκτησαν κοριτσάκι την 1η Δεκεμβρίου 2013.

Η Μαρία Ιωάννου από τα Πάνω Λεύκαρα και ο Λοΐζος Λοΐζου απέκτησαν αγοράκι στις 09 Νοεμβρίου 2013.

Ο Δημόκριτος Ονησιφόρου από τα Πάνω Λεύκαρα και η Έλενα Καμέρη απέκτησαν κοριτσάκι στις 23 Νοεμβρίου 2013.

Η Άντρη Χατζηκυριάκου από τα Πάνω Λεύκαρα και Βαγγέλης Βουρμάς απέκτησαν δίδυμα, αγοράκι και κοριτσάκι στις 22 Νοεμβρίου 2013.

Θάνατοι:

Αγγελική Ανδρέου	23/10/2013
Ελένη Holley	26/11/2013
Παρασκευή Μουζούρη	21/12/2014
Ελενίτσα Χ' ' Κουμή	06/01/2014
Χρυσάνθη Κορτάρη	08/01/2014

Βαφτίσεις:

Διόρθωση προηγούμενου τεύχους.

Η Χρυστάλλα Μηνά βάπτισε στις 7 Μαΐου 2013 το αγοράκι του ζεύγους Αλέξανδρου Σακαρίδη και Μαρίας Λοΐζου και το ονόμασε Ραφαήλ.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ CHARTER

(Ευρωπαϊκών Αγροτικών Κοινοτήτων) 23-28/10/2013

Αντιπροσωπεία του Δήμου Λευκάρων υπό το Δήμαρχο έλαβε μέρος στην προπαρασκευαστική συνάντηση στο Cisse της Γαλλίας μαζί με άλλες εννέα κοινότητες για την ετοιμασία της ετήσιας συνάντησης του προγράμματος Ευρωπαϊκών Αγροτικών Κοινοτήτων. Σκοπός της η μελέτη εισηγήσεων και προτάσεων για την ετοιμασία της συνάντησης της ολομέλειας του προγράμματος που θα γίνει στο Βέλγιο με συμμετοχή 28 κοινοτήτων από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα θέματα που συζητούνται περιλαμβάνονται ο εθελοντισμός, οι κλιματικές αλλαγές, το περιβάλλον κ.λ.π.

Ανταλλάσσονται εμπειρίες και ιδέες μέσα στο πνεύμα της προώθησης της φιλίας και της συνεργασίας ανάμεσα στους λαούς της Ευρώπης.

Λεύκαρα – Λουζινιάν

Η αντιπροσωπεία είχε την ευκαιρία να επισκεφθεί το γειτονικό Λουζινιάν με το οποίο έχουμε σχέσεις διδυμοποίησης από δεκαπενταετίας και έτυχε θερμής φιλοξενίας.

Σε ευρεία σύσκεψη που έγινε στο Δημαρχείο Λουζινιάν με τη συμμετοχή πολλών μελών της Επιτροπής Διδυμοποιήσεων αποφασίστηκε η συνέχιση των αδελφικών σχέσεων. Συγκεκριμένα προγραμματίζεται η επίσκεψη αντιπροσωπείας των Λευκάρων στο Λουζινιάν τον Οκτώβριο του 2014 και ανταπόδοσης τον επόμενο χρόνο.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ HANDICRAFTOUR

Το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Handicraftour στοχεύει στη διατήρηση, προώθηση και ανάπτυξη της παραδοσιακής χειροτεχνίας. Τα Λεύκαρα συμμετείχαν στο πρόγραμμα για να προβάλλουν το λευκαρίτικο κέντημα,

τη λευκαρίτικη αργυροχοΐα και γενικά το τουριστικό προϊόν των Λευκάρων.

Η συμμετοχή μας στο πρόγραμμα είναι πολλαπλά επωφελής και ήδη ανέλαβε να καλύψει τις εκδηλώσεις του Φεστιβάλ Λευκάρων 2013.

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2013. Στα πλαίσια του ανελήφθη μελέτη που περιλάμβανε καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του κεντήματος και ιδέες για περαιτέρω προώθηση. Οι μελέτες που έγιναν ενδείκνυται να ληφθούν σοβαρά υπόψη γιατί αποτελούν χρήσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη του χειροτεχνικού προϊόντος.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Μιχαλάκη Μιλπού

Η δημοτική χορωδία Λευκάρων ιδρύθηκε το καλοκαίρι του 1994 με σκοπό την προσφορά στα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου μας. Αποτελέσε και αποτελεί το μέσο το οποίο υποβοηθά δημότες των Λευκάρων και κατοίκων γειτονικών χωριών να καλλιεργήσουν τις φωνητικές τους ικανότητες. Θα πρέπει να τονιστεί επίσης η κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ των χορωδών. Οι σχέσεις μεταξύ τους είναι εγκάρδιες.

Το πενταμελές διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από τον πρόεδρο, αντιπρόεδρο, γραμματέα, ταμία και ένα μέλος. Έχει ευθύνη για τα διοικητικά. (παρουσίες, εκδηλώσεις, επικοινωνία με το Δήμο κλπ).

Μαέστρος της χορωδίας είναι η κυρία Σταυρούλα Βαλιαντή. Τα έξοδα μετακινήσεων της χορωδίας, καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, αμοιβή μαέστρου και πιανίστα καταβάλλονται από το Δήμο.

Πρόβες γίνονται μια φορά την εβδομάδα και όταν χρειάζεται δύο φορές σε αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου που παραχωρείται από τη Σχολική Εφορεία.

Η χορωδία μας έχει συμμετάσχει σε πλήθος εκδηλώσεων στην Κύπρο και στο εξωτερικό (Λουζινιάν, Κοζάνη, Άρτα, Σουφλί, Καλύβια, Ραφήνα κλπ). Κορυφαίες εκδηλώσεις υπήρξαν οι συναυλίες των Μίμη Πλέσα και Γιώργου Χατζηνάσιου. Τον Αύγουστο του 2007 η χορωδία τραγούδησε στη συναυλία του Μάριου Τόκα στα

πλαίσια του Φεστιβάλ Λευκάρων, μια συναυλία σταθμό γιατί έμελλε να είναι η τελευταία συναυλία του μεγάλου συνθέτη.

Η δημοτική μας χορωδία διοργανώνει διάφορες εκδηλώσεις στα Λεύκαρα πιστεύοντας ότι έτσι θα υποβοηθείται η πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου. Τέτοιες εκδηλώσεις είναι η χριστουγεννιάτικη γιορτή, η καρναβαλίστικη εκδήλωση, ο Επιτάφιος θρήνος που ψάλλεται τη Μεγάλη Παρασκευή, η μέρα μουσικής τον Ιούνιο με συμμετοχές τριών συνήθως χορωδιών και η συμμετοχή στο ετήσιο Φεστιβάλ Λευκάρων που πραγματοποιείται στα μέσα Αυγούστου.

Πριν λίγες μέρες, στις 15/01/2014 η χορωδία μας προσκλήθηκε στο ζωντανό πρόγραμμα του ΡΙΚ1 «Η Κύπρος κοντά σας» που είχε στόχο την προβολή των Λευκάρων και τραγούδησε κυπριακά τραγούδια με τη συνοδεία του πιανίστα Κωσταντίνου Ζορμπά.

Η πολιτιστική προσφορά της χορωδίας είναι σημαντική και στόχος της είναι η συνεχής βελτίωση του επιπέδου της. Έτσι θα είναι ακόμη πιο έντονη η παρουσία της στα πολιτιστικά δρώμενα των Λευκάρων. Αυτό θα επιτευχθεί και με την αύξηση των μελών. Βεβαίως θα πρέπει να τονισθεί ότι ο Δήμος πάντα μας στηρίζει και πάντοτε είναι δίπλα μας και του εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες.

ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΓΙΑ ΤΟ BRIDGE

Το Bridge έγινε γνωστό στην Κύπρο από τους Λευκαρίτες κεντηματέμπορους. Οι άνθρωποι αυτοί περιδεύοντας την κεντρική Ευρώπη από τις αρχές του 20ου αιώνα για να πωλήσουν τα περίφημα λευκαρίτικα κεντήματα, στις ώρες τηςσχόλης τους φαίνεται ότι σύχναζαν σε καφέ ή άλλες λέσχες, στο Παρίσι, τη Βιέννη ή το Βερολίνο, όπου παιζόταν το bridge κι έτσι το έμαθαν και το διέδωσαν στην Κύπρο.

Δεν ήταν παράξενο λοιπόν που και ευρωπαίοι περιηγητές που έτυχε να επισκεφθούν τα Λεύκαρα αναφέρουν στις αφηγήσεις τους με κάποια δόση έκπληξης ότι στα καφενεία της κωμόπολης αυτής παίζεται bridge.

Το παρακάτω που θα αφηγηθούμε είναι πραγματικό γεγονός που συνέβη στα Λεύκαρα την περίοδο του Β' παγκόσμιου πολέμου.

Ένα βράδυ, πλησίαζαν Χριστούγεννα, σ'ένα από τα καφενεία του χωριού μια ομάδα κεντηματεμπόρων έπαιζε bridge και κάποιοι από τους συμμετέχοντες στο παιχνίδι που και που έβραζαν μερικά νομίσματα σ'ένα πιατάκι ως αμοιβή για τον καφετζή. Ξαφνικά εισήλθε φουριόζος στο καφενείο ο τούρκος λοχίας, σταθμάρχης του αστυνομικού σταθμού Λευκάρων που είχε

πρόσφατα λάβει οδηγίες από τον αστυνόμο Λάρνακος να καταδιώκει και να κάνει μήνυση σε όσους συνελάμβανε να χαρτοπαίζουν με χρήματα. Είδε λοιπόν ο λοχίας από τη μια τους κεντηματέμπορους να κρατούν στα χέρια τους χαρτιά ενώ από την άλλη είδε στο πιατάκι τα λεφτά και αμέσως τους φώναξε:

«Καταγγέλεσθε» κατ'ακρίβειαν τους είπε «εννά σας λαπορτάρω γιατί παίζετε κουμάρι».

Παρά τις διαμαρτυρίες και τις εξηγήσεις που επιχείρησαν οι κεντηματέμποροι ο λοχίας έμεινε αμετάπειστος, τους κατήγγειλε και η υπόθεση οδηγήθηκε στο επαρχιακό δικαστήριο Λάρνακος που ο δικαστής ήταν Εγγλέζος. Ο αστυνομικός εισαγγελέας απάγγειλε την κατηγορία, ότι δηλαδή οι κατηγορούμενοι συνελήφθησαν να παίζουν χαρτιά με χρήματα. Τότε ο δικηγόρος των κατηγορουμένων επενέβη και ο άγγλος δικαστής άκουσε έκπληκτος ότι το παιχνίδι που έπαιζαν ήταν το bridge. Με χαμόγελο έκανε κάποιο σχόλιο για το πόσο απίστευτο του φαινόταν να παίζεται bridge σ'ένα χωριό της Κύπρου και αθρώνοντας τους κατηγορούμενους τους κάλεσε να συνεχίσουν το ωραίο παιχνίδι.

Γυρίζοντας δε προς το γραμματέα που κρατούσε πρακτικά είπε το αναμενόμενο : «τα έξοδα της δίκης επιδικάζονται στη διοίκηση».

ΝΕΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΛΕΥΚΑΡΩΝ - BRIDGE CLUB

Αντώνη Κωμοδρόμου

Το 2013 ήταν πολύ σημαντικό για τον Όμιλο Πνευματικού Αθλητισμού Λευκάρων. Οι αθλητές μας είχαν μεγάλες επιτυχίες στους διάφορους αγώνες που διοργάνωσε η Κυπριακή Ομοσπονδία Bridge και πέτυχε πολλές νίκες – πρωτιές.

1. Σε αγώνα ομάδων, σε δύο ημερίδες το Μάρτιο, ομάδα μας (Α. Κωμοδρόμος, Σ. Ξενοφώντος, Μ. Μιλητός και Ε. Στρούθος) κατατάχτηκε πρώτη νικώντας τις ομάδες της Λευκωσίας και της Λεμεσού.
2. Σε αγώνα ομάδων (κυπέλλου) η ομάδα των Λευκάρων (Α. Κωμοδρόμος, Ι. Ρούβης, Θ. Ρούβης

και Ε. Στρούθος) κατέλαβε την πρώτη θέση τον Απρίλιο.

3. Στο ετήσιο φεστιβάλ ο εκ των αθλητών μας Γ. Κωλέττης μαζί με αθλητές από τη Λευκωσία και τη Λεμεσό κατατάχτηκαν πρώτοι σε αγώνα ομάδων.
4. Σε αγώνα μεικτών ζευγών ο Κ. Παναγιώτου πέτυχε την πρώτη νίκη.
5. Σε αγώνα ζευγών στη μνήμη του Σώτου Χριστοφίδη τον Οκτώβριο επρώτευσαν οι Θ. Ρούβης και Γ. Κωλέττης.
6. Η διαχρονική συμμετοχή μελών μας στην Εθνική ομάδα συνεχίζεται με το Γ. Κωλέττη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΛΕΥΚΑΡΩΝ (ΠΟΛ) ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 22 – 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013

Ο Π.Ο. Λ. διοργάνωσε και φέτος με μεγάλη επιτυχία το καθιερωμένο ποδηλατικό Σαββατοκύριακο.

Μια εκδήλωση που έχει διπλό στόχο. Πρώτο να προωθήσει και να προβάλλει το ποδήλατο ως μέσο διακίνησης, άσκησης και ψυχαγωγίας και δεύτερο να δώσει την ευκαιρία να γνωρίσουν οι συμμετέχοντες τις ομορφιές των Λευκάρων.

Η εκδήλωση άρχισε από την Παρασκευή με την προέλευση των ποδηλατιστών.

Το απόγευμα του Σαββάτου οι ποδηλάτες πήραν μια πρώτη γεύση από τα αξιοθέατα των Λευκάρων πραγ-

ματοποιώντας μια μικρή βόλτα συνοδευόμενοι από μέλη του Π.Ο.Λ.

Το βράδυ οι ποδηλάτες μαζί με μέλη του Π.Ο.Λ. διασκέδασαν σε εστιατόριο των Λευκάρων με ζωντανή μουσική.

Την Κυριακή πραγματοποιήθηκε ο ποδηλατικός αγώνας στον οποίο συμμετείχαν μέλη των ποδηλατικών ομίλων Λεμεσού, Λευκωσίας, Λάρνακας και Faros.

Πριν την έναρξη του αγώνα οι ποδηλάτες εξήγησαν στα παιδιά βασικές αρχές της ποδηλασίας και πραγματοποίησαν μαζί τους μια μικρή βόλτα στο χωριό με ποδήλατα.

Την Κυριακή διοργανώθηκε παιγνίδι κρυμμένου θησαυρού, στο οποίο έλαβαν μέρος παιδιά, τόσο με ποδήλατα όσο και πεζή. Δόθηκαν σε όλα τα παιδιά μετάλλια και διπλώματα και στους τρεις νικητές κύπελλα.

Γενικά η εκδήλωση ήταν πολύ πετυχημένη. Η συμμετοχή των ποδηλατιστών και των παιδιών ήταν πολύ μεγάλη και αυτό ενθαρρύνει τον Π.Ο.Λ. να συνεχίσει να πραγματοποιεί την εκδήλωση αυτή.

ΜΑΡΙΑ ΤΟΥΡΟΥ

21 Φεβράριου – 8 Μάρτιο 2014, Γκαλερί ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΗΛ.: 22300150

Νέα Έργα - New paintings

Εγκαίνια: Παρασκευή 21 Φεβρουαρίου 2014 ώρα 19:30.

Openning: Friday 21 February 2014 at 19:30

Παρουσίαση: «Παραμύθια χωρίς λόγια» - «Stories without words»

Η Μαρία Τούρου σπούδασε ζωγραφική, σχέδιο και λιθογραφία στο Λονδίνο, στην Ιταλία και στις Η.Π.Α. Δίδαξε τέχνη στα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης στην Κύπρο. Δίδαξε επίσης σε Κέντρα Τεχνών στην Ουάσιγκτον - όπου διατέλεσε διευθύντρια -, στην Κολομβία και στο Σμυθόνηϊν Ινστιτούτο. Έχει ζήσει και εκθέσει εκτεταμένα τα έργα της σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, στο Μεξικό, στην Κεντρική και Νότια Αμερική και στις Η.Π.Α. Έζησε για πέντε χρόνια στην Κολομβία και δεκαέξι στις Η.Π.Α. Τώρα ζει και έχει το εργαστήρι της στο χωριό Πάνω Λεύκαρα.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ ΛΕΥΚΑΡΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΟΚΤ-ΔΕΚ 2013

Το σωματείο Α.Π.Ε.Λ λειτουργεί μετά την έκτακτη γενική συνέλευση της 1ης Σεπτεμβρίου 2013 με νέο συμβούλιο ως εξής:

1. Πρόεδρος: Κυριάκος Παπαλοΐζου
2. Αντιπρόεδρος: Πάρης Γεωργίου
3. Γραμματέας: Γαβρίλης Γαβριήλ
4. Ταμίας: Ιάκωβος Ονησιφόρου
5. Έφορος: Μαρία Δουκανάρη
6. Έφορος: Στέλιος Χαραλάμπους
7. Έφορος: Αντώνης Αριστοδήμου
8. Σύμβουλος: Γιώργος Κοσμά
9. Σύμβουλος: Γιώργος Αμβροσίου
10. Αριστίνδην: Βασίλης Ιωάννου
11. Αριστίνδην: Λούκας Καμάσσα

Η ποδοσφαιρική ομάδα του σωματείου αγωνίζεται για την ποδοσφαιρική περίοδο 2013-14 στο πρωτάθλημα της Π.Ο.Α.Λ υπό τις οδηγίες των προπονητών Κυριάκου Μαγείρου και Χριστόδουλου Παύλου. Για την πρώτη φάση του πρωταθλήματος που ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο η ομάδα μας τερμάτισε στην τέταρτη θέση του 1ου ομίλου (η ομάδα μας ισοβάθμισε με την

Α.Ε.Ν.Αραδίπου αλλά έχασε την 3η θέση στη διαφορά τερμάτων) και συνεχίζει στη δεύτερη φάση με τις ομάδες των δύο ομίλων που τερμάτισαν κάτω από την 3η θέση.

Επίσης, το σωματείο διατηρεί ποδοσφαιρική ομάδα κάτω των 17 ετών (U17), η οποία αγωνίζεται στο αντίστοιχο πρωτάθλημα της ομοσπονδίας έχοντας δύο νίκες σε ισάριθμους αγώνες.

Το σωματείο έχει εκδόσει και διαθέσει 129 εισιτήρια διαρκείας για την τρέχουσα ποδοσφαιρική περίοδο και το συμβούλιο θέλει να ευχαριστήσει θερμά τους κατόχους για τη στήριξή τους.

Την περίοδο των Χριστουγέννων το σωματείο διοργάνωσε τόμπολα στο Πολιτιστικό κέντρο στις 28/12/2013 και πρωτοχρονιάτικο ρεβεγιόν στο Adamande Café στις 04/01/2014 υπό την αιγίδα του Ευρωβουλευτή κύριου Σοφοκλή Σοφοκλέους, τον οποίο το συμβούλιο ευχαριστεί θερμά για τη σταθερή και διαχρονική στήριξή του προς την ομάδα.

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΛΕΥΚΑΡΩΝ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Αχιλλέα Ιωάννου

Ευτύχιστα να υπηρετήσω για περισσότερα από 29 χρόνια στο Δημοτικό Σχολείο Λευκάρων ως διευθυντής. Παρόλο που συνήθως οι δάσκαλοι μετατίθενται ανά πενταετία, προσωπικά παρέμεινα για πολλά και συνεχόμενα χρόνια στην ίδια θέση. Τοποθετήθηκα στα Λεύκαρα το Σεπτέμβριο του 1971 και υπηρέτησα μέχρι και την αφυπηρέτησή μου το Δεκέμβριο του 2000.

Αρχικά εντυπωσιάστηκα με την αρχιτεκτονική του κτιρίου και τη νεοκλασική μορφή του. Αργότερα εκτίμησα ιδιαίτερα και είχα τη χαρά και την τύχη να απολαμβάνω εργαζόμενος τις ευρύχωρες αίθουσες, τους ευήλιους και ευάερους χώρους, τις άνετες αυλές και τους καλούς κήπους. Παράλληλα το έμπυχο υλικό ήταν σε αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο και έδινε καλές ευκαιρίες και συνθήκες για προγραμματισμένη δουλειά, θετική και αποτελεσματική.

Με την ολοκλήρωση της ανέγερσης του σχολείου το 1920 άρχισε η λειτουργία του ως Αρρεναγωγείου ενώ ταυτόχρονα λειτουργούσε στην αυλή της Εκκλησίας του Τιμίου Σταυρού το Παρθενγωγείο. Πραγματικά σε λίγα χρόνια άκμασε και αναπτύχθηκε, προσφέροντας καλλιέργεια στα νέα παιδιά. Τη σχολική χρονιά 1921-22 φαίνεται από τα αρχεία του σχολείου πως φοιτούσαν στην Α' τάξη του Αρρεναγωγείου Λευκάρων 55 αγόρια, ενώ στην Α' τάξη του Παρθενγωγείου φοιτούσαν 60 κορίτσια. Οι μεγαλύτερες τάξεις είχαν λιγότερα παιδιά γιατί αυτά που μένανε στάσιμα συνήθως

δεν επαναλάμβαναν την ίδια τάξη αλλά αποσύρονταν. Η φοίτηση σε ξεχωριστά σχολεία για τ' αγόρια και τα κορίτσια συνεχίστηκε μέχρι και τη χρονιά 1932-33.

Την επόμενη σχολική περίοδο 1933-34 άρχισαν να φοιτούν μαζί αγόρια και κορίτσια και το σχολείο έγινε μικτό. Αυτό συνεχίστηκε για πολλά χρόνια. Με την ίδια μορφή δηλαδή του εξαδιδασκάλου σχολείου συνέχισε να λειτουργεί και μετά την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όσο περνούσαν τα χρόνια οι αριθμοί των μαθητών λιγόστευαν και φτάνουμε στη χρονιά 1971-72 όταν με 118 παιδιά λειτουργήσε ως τριδιδασκαλό. Όλα έδειχναν πως μπήκαμε σε κατιούσα πορεία, ωστόσο η τουρκική εισβολή, που τόσα κακά επεσώρευσε στον τόπο μας, έφερε την πληθυσμιακή έκρηξη στο σχολείο. Για ένα χρόνο το σχολείο δούλεψε με πρωινή και απογευματινή φοίτηση εξαιτίας του μεγάλου αριθμού μαθητών. Τα επόμενα χρόνια σταθεροποιήθηκαν οι αριθμοί και συνεχίστηκε ομαλά η πρωινή φοίτηση.

Ακολούθησε και πάλι πτωτική τάση, ιδιαίτερα όμως επηρέασε σημαντικά τα μικρότερα χωριά της περιοχής μας. Γι' αυτό το 1977-78 μεταφέρονται και φοιτούν στα Λεύκαρα οι μαθητές από τις κοινότητες Βάβλα και Λάγια. Τη χρονιά 1982-83 εντάσσονται στο σχολείο και τα παιδιά από τη Βαβατσινιά και τον Κάτω Δρυ. Ακολουθούν τα Κάτω Λεύκαρα το 1986-87 και τέλος η Σκαρίνου το 1998-99.

Βασική προσπάθεια της σχολικής μονάδας ήταν η ομαλή ένταξη όλων των μαθητών στο κοινωνικό σύνολο, μα συνάμα η διατήρηση της ξεχωριστής οντότητας με τα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά. Αυτό πέτυχε σε αρκετά ψηλό βαθμό και οι πιο πάνω εμβολιασμοί επενέργησαν θετικά στη δημιουργία μιας ισχυρής παιδευτικής μονάδας.

Σήμερα και πάλι οι αριθμοί των μαθητών ολοένα και σμικρύνονται. Ελπίζουμε όμως πως η ενίσχυση της υπαίθρου θα συμβάλει ευεργετικά στη σταθεροποίηση του πληθυσμού και το Δημοτικό Σχολείο Λευκάρων θα συνεχίσει τη φωτοδότηρα πορεία του.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΛΕΥΚΑΡΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COMENIUS

Το Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Λευκάρων συμμετέχει για δεύτερη συνεχή χρονιά στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Comenius με θέμα: " Διασκεδάζοντας και γνωρίζοντας με τα πόδια ευρωπαϊκές πόλεις και χωριά /Fun on foot in European cities and villages".

Μέσα από το πρόγραμμα αυτό υλοποιούνται διάφορες δραστηριότητες σε συνεργασία με σχολεία της Ευρώπης όπως Βουλγαρία, Γαλλία, Ισπανία, Ελλάδα, Πορτογαλία και Τουρκία.

Όλες οι δραστηριότητες που υλοποιούνται αναρτώνται στον ιστότοπο: lefkaracomenius.blogspot.com

Κατά τη φετινή σχολική χρονιά προγραμματίστηκαν τέσσερις συναντήσεις στις οποίες θα συμμετάσχουν δύο εκπαιδευτικοί του σχολείου κάθε φορά.

Οι συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν ή θα πραγματοποιηθούν έχουν ως εξής:

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΧΩΡΑ
Σεπτέμβριος 2013	Βουλγαρία

Νιόβρης 2013	Πορτογαλία
Φεβρουάριος 2014	Ελλάδα (Κρήτη)
Μάιος 2014	Ισπανία

Η πρώτη συνάντηση για τη φετινή σχολική χρονιά έγινε στη Βουλγαρία τον περασμένο Σεπτέμβριο από τις 25-28.9.2013. Το σχολείο Sava Dobroplodny Secondary School που φιλοξένησε τη συνάντηση βρίσκεται στην πόλη Shumen.

Η δεύτερη συνάντηση έγινε στην πόλη Penifiel της Πορτογαλίας, την περίοδο 13-16 Νοεμβρίου 2013 και στο σχολείο Escole Basica do Douro.

Κατά τη διάρκεια και των δύο επισκέψεων, οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί είχαν την ευκαιρία να ξεναγηθούν στις κτηριακές εγκαταστάσεις των σχολείων, να ενημερωθούν για τον τρόπο λειτουργίας τους, το ωρολόγιο πρόγραμμα καθώς και για τις συνθήκες εργασίας του διδακτικού προσωπικού.

Πραγματοποιήθηκαν ακόμη επισκέψεις και ξεναγήσεις σε αξιοθέατα των χωρών που οργάνωσαν τις συναντήσεις. Οι εντυπώσεις από τη φιλοξενία και την οργάνωση των επισκέψεων ήταν άψογες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ:

Το Δημοτικό Σχολείο Λευκάρων έχει ορίσει ως θέμα της Περιβαλλοντικής Πολιτικής του σχολείου για την τριετία 2013-2016 το θέμα «Ανακύκλωση – Απορρίμματα».

Στα πλαίσια του προγράμματος, προσκλήθηκε στο σχολείο την Τρίτη, 17 /12 /2013 η κ. Αντρούλα Σιάτη, εκπρόσωπος του μη κερδοσκοπικού οργανισμού «Ανάκυκλος», η οποία ενημέρωσε τα παιδιά για τη δράση του «Ανάκυκλου», που είναι κυρίως η συλλογή και ανακύκλωση ρουχισμού και τόνισε στα παιδιά τη σημαντικότητα της ενέργειας αυτής.

Στη συνέχεια οι μαθητές αφού χωρίστηκαν σε ομάδες, είχαν την ευκαιρία να ασχοληθούν δημιουργικά και να φτιάξουν κατασκευές (π.χ. κούκλες) από υφάσματα και άλλα ανακυκλώσιμα υλικά (π.χ. βαμβάκι, μαλλί, κουμπιά). Οι μαθητές απόλαυσαν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα και ταυτόχρονα κατανόησαν την αξία της ανακύκλωσης.

ΥΠΟ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟΧΟΣ: ΓΝΩΡΙΖΩ, ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ, ΔΙΕΚΔΙΚΩ

Ένας από τους υπό έμφαση στόχους της φετινής σχολικής χρονιάς είναι η γνωριμία των παιδιών με τον τόπο τους και την κατεχόμενη γη τους. Στα πλαίσια της καλλιέργειας του στόχου οι μαθητές του σχολείου

ού είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν την εκκλησία του Αγίου Αλεξάνδρου στα Πυργά, η οποία είναι αφιερωμένη στους αγνοούμενους της τουρκικής εισβολής. Σε αίθουσα δίπλα από την εκκλησία, τα παιδιά παρατήρησαν διάφορα γλυπτά και πίνακες που έχουν ως θέμα τους τον πόλεμο του 1974 και τις συνέπειές του.

Επισκέφθηκαν, επίσης, το Προεδρικό Μέγαρο, ξεναγήθηκαν στους χώρους του και έμαθαν αρκετές πληροφορίες για την ιστορία του. Αγωνάντεψαν, τέλος, την κατεχόμενη γη μας από σημεία στην Πράσινη Γραμμή.

Το σχολείο οργάνωσε ακόμη επισκέψεις σε γειτονικές κοινότητες από τις οποίες προέρχεται αριθμός μαθητών, με στόχο να γνωρίσουν στοιχεία της ιστορίας, του πολιτισμού και της παράδοσής τους.

Πέρα από την ξενάγησή τους σε σημαντικούς χώρους του Δήμου Λευκάρων επισκέφθηκαν την κοινότητα της Σκαρίνου, στις 21 Νοεμβρίου, ανήμερα της γιορτής της Παναγίας.

Εκεί τα παιδιά εκκλησιάστηκαν, δέχτηκαν τη φιλοξενία του Κοινοτικού Συμβουλίου, περιηγήθηκαν στα δρομάκια του χωριού και ξεναγήθηκαν στο Περιβαλλοντικό Κέντρο.

Προγραμματίζεται δεύτερη επίσκεψη στην κοινότητα του Κάτω Δρυ στις 10 Φεβρουαρίου, γιορτή του Αγίου Χαραλάμπους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ «ΤΙΜΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ» ΠΑΝΩ ΛΕΥΚΑΡΩΝ

Το Κατηχητικό Σχολείο Πάνω Λευκάρων για το τρίμηνο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2013, με τη βοήθεια του Θεού και τη Χάρη του Τιμίου Σταυρού, εκτός από τα μαθήματα και το παιχνίδι στο τέλος του κάθε μαθήματος, πραγματοποίησε τις κάτωθι ευχάριστες και δημιουργικές δραστηριότητες που έδωσαν μια άλλη νότα στην κατηχητική ζωή των μαθητών της κοινότητάς μας.

1. Το Σάββατο 19 Οκτωβρίου 2013 έγινε η έναρξη των μαθημάτων με αγιασμό
2. Τη Δευτέρα 4 Νοεμβρίου 2013 επισκέφτηκαν το κατηχητικό σχολείο οι ποδοσφαιριστές της ΑΝΟΡ-ΘΩΣΗΣ: Γιάννος Οκκάς, Βαλεντίνος Σιέλης και ο Σότα Γκιργκαλασβίλι
3. Την Τετάρτη 13 Νοεμβρίου 2013 αντιπροσωπεία του Κατηχητικού Σχολείου επισκέφθηκε τον Πνευματικό μας Πατέρα Μητροπολίτη Τριφυθού-ντος κ.κ. Βαρνάβα του επιδόθηκαν ημερολόγια τσέπης για το 2014 που εκτύπωσε και κυκλοφόρησε δωρεάν το Κατηχητικό Σχολείο. Το ημερολόγιο 2014 έχει δοθεί σε όλους τους μαθητές των εκπαιδευτηρίων των Λευκάρων και στους κατοίκους του Δήμου.
4. Την Παρασκευή 15 Νοεμβρίου 2013, επισκέφτηκαν το χώρο του Κατηχητικού Σχολείου οι ποδοσφαιριστές της ΟΜΟΝΟΙΑΣ: Γιώργος Εφραίμ, Ρενάτο Μαρκάσας και Χριστόφορος Χαλαλάμπους, οι οποίοι μίλησαν στα παιδιά και υπέγραψαν αυτόγραφα.
5. Την Τρίτη 17 Δεκεμβρίου 2013 το Κατηχητικό Σχολείο διοργάνωσε εκδήλωση στην αίθουσα πολλαπλής χρήσεως του Γυμνασίου Λευκάρων

που περιλάμβανε Χριστουγεννιάτικο πρόγραμμα. Ακολούθως το θέατρο ΣΚΑΛΑ παρουσίασε τη θεατρική παράσταση «Ο Πετεινός της Αννέτας».

6. Το Σάββατο 19 Δεκεμβρίου 2013 δόθηκαν σε όλα τα παιδιά του Κατηχητικού δώρα και σοκολάτες
7. Τη Δευτέρα 30 Δεκεμβρίου, πραγματοποιήσαμε μεγάλη εκδρομή με:
 - Προσκύνημα στην Ιερά Μονή Αγίου Ραφαήλ στην Ξυλοτύμπου
 - Προσκύνημα στην Ιερά Μονή Αγίου Κενδέα στο Αυγόρου
 - Επίσκεψη στον Αχυρώνα του Λιοπετρίου
 - Προσκύνημα στο μοναστήρι της Παναγίας στην Αγία Νάπα
 - Επίσκεψη στο μουσείο Θαλάσσης στην Αγία Νάπα
 - Μεσημεριανό φαγητό σε εστιατόριο στην περιοχή Κάππαρι
8. Έχει δημιουργηθεί φωτογραφικός όμιλος του Κατηχητικού Σχολείου σε συνεργασία με το Studio Photo Tasos (Λάρνακα). Ανάμεσα στις δραστηριότητες του ομίλου είναι και η παράδοση μαθημάτων φωτογραφίας από τον Ανδρέα Ήρωα απόφοιτο της Σχολής ΑΚΤΟ Αθηνών. Τα μαθήματα παραδίδονται στην αίθουσα του Κατηχητικού, δωρεάν, κάθε δεύτερη Τετάρτη. Στο τέλος της κατηχητικής χρονιάς θα δοθεί δίπλωμα σε όλα τα παιδιά που θα παρακολουθήσουν και θα γίνει έκθεση φωτογραφίας.

Π/Χριστομάριος Παπαγεωργίου
Κατηχητής

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ - ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

1. Πωλείται κατοικία 3^{ων} υπνοδωματίων στα Πάνω Λεύκαρα

176 τ.μ καλυμμένοι χώροι και 271 τ.μ. οικόπεδο με κήπο και εσωτερική αυλή, 3 μπάνια, κουζίνα, στεγασμένο χώρο στάθμευσης στην τιμή των €295,000

Τηλ. 24342786, 00441872240504

2. Πωλείται διατηρητέα κατοικία στο κέντρο του χωριού κοντά στην εκκλησία. Πληροφορίες στο τηλ. 99445029

3. Πωλείται Γεωργικό Τεμάχιο (Γα4)

Με δρόμο, στην περιοχή Αγίας Μαρίας έκτασης 7,5 σκάλες

Πληροφορίες Τηλ. 99997052

4. Πωλούνται:

-Μεγάλα αρδευόμενα τεμάχια στην περιοχή «Βρύση του Νικολή»

-Χωράφι με δρόμο έκτασης 1673 τ. μ. στην περιοχή «Πηγή του Κουννά»

-Χωράφι 18 σκάλες στην περιοχή «Πηγή του Κουννά»

Για πληροφορίες στο τηλ.: 99536169

5. Maria's Court Πάνω Λεύκαρα

Πωλείται κατοικία 170 τ.μ., 3^{ων} υπνοδωματίων με απέναντη θέα, επενδυμένη με παραδοσιακή πέτρα, υπόγειο χώρο στάθμευσης για 2 αυτοκίνητα.,

Τηλ.: 96494272

6. Πωλείται κατοικία 3^{ων} υπνοδωματίων στα Πάνω Λεύκαρα

πλήρως επιπλωμένη (κουζίνα, σαλόνι, 3WC, και μπάνιο)

170 τ.μ καλυμμένος χώρος και 150 τ.μ. βεράντες με δικό της χώρο στάθμευσης και με ωραία θέα (βουνό και θάλασσα)

Τηλ. 99800706 και 99164831

7. Πωλείται κατοικία 2^{ων} υπνοδωματίων στα Πάνω Λεύκαρα

πλήρως επιπλωμένη (κουζίνα, σαλόνι, 3WC, και μπάνιο) 120 τ.μ καλυμμένος χώρος και 80 τ.μ. βεράντες με δικό της χώρο στάθμευσης και με ωραία θέα (βουνό και θάλασσα) Τιμή Πώλησης €200.000 + Φ.Π.Α.

Τηλ. 99800706 και 99164831

8. Πωλείται οικιστικό χωράφι στα Πάνω Λεύκαρα 5686 τ.μ. με δρόμο και ρεύμα Τηλ. 99445029

9. Πωλείται χωράφι στα Πάνω Λεύκαρα 18 σκάλες με δρόμο Τηλ. 99776687

10. Ενοικιάζεται στα Λεύκαρα

ημιανεξάρτητη μονοκατοικία, 225τμ, 3 δωμάτια, επιπλωμένο, ανακαινισμένο, παλαιό αρχοντικό με μοντέρνες οικιακές συσκευές στο κέντρο των Λευκάρων. Για όσο χρόνο χρειασθεί.

Πολύ χαμηλό ενοίκιο. Ηλιακό σύστημα.

Επικοινωνία: 99124729, Τάσος

tascyp03@hotmail.com

11. Ενοικιάζεται παραδοσιακή οικία στο κέντρο των Λευκάρων τηλ. 99356652

12. Η εταιρία C & G. KYRIAKOUCES DEV. LTD

διαθέτει προς πώληση στο συγκρότημα LEFKARA HILL στα Π. Λεύκαρα υπό ανέγερση κατοικίες 3 υπνοδωματίων 110τ.μ., 130τ.μ.

Και 190τ.μ. σε παραθεριστική περιοχή με πανοραμική θέα προς τη θάλασσα. Η κάθε κατοικία είναι ανεξάρτητη με δική της αυλή, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και με άδεια πισίνας.

Ο αγοραστής δεν θα επιβαρύνεται φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) σε λογικές τιμές και ευνοϊκούς όρους πώλησης.

Για πληροφορίες

C & G. KYRIAKOUCES DEV. LTD

Mob. 99445528, tel.: 25396673

**E-mail: georgiakyriakoude@cytanet.com.cy
www.lefkaraalonihouse.com.cy**

13. Πωλείται παραδοσιακή αναπαλαιωμένη οικία (περιοχή Πηγής) με οικόπεδο τηλ. 96494272

14. Ενοικιάζεται

ημιανεξάρτητη μονοκατοικία, 225τμ, 3 δωμάτια, ανακαινισμένο, αποθήκη, δωμάτιο υπηρεσίας, στα Λεύκαρα, χώρος στάθμευσης.

Για μία η δύο οικογένειες 2 αποχωρητήρια και μπάνια για όσο χρονικό διάστημα χρειάζεται.

τηλ. Τάσος 99472755

email tascyp03@hotmail.com

15. Πωλείται οικόπεδο εντός του χωριού (απέναντι από τον Αστυνομικό Σταθμό Λευκάρων) Επικοινωνία: 00306940135203

16. Πωλείται παραδοσιακή κατοικία στα Πάνω Λεύκαρα, μέσα στο χωριό (κοντά στο Μουσείο), 130τ.μ., με τρία υπνοδωμάτια, δύο μπάνια, δίκωρο και με μεγάλη αυλή (με κεντρική θέρμανση και κλιματισμό)

Για πληροφορίες: τηλ.: 99570236,

email: maria.mattheou@hotmail.com

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΕ ΔΩΡΕΑΝ ΓΙΑ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
ΣΤΑ ΠΑΝΩ ΛΕΥΚΑΡΑ**

Τα Λεύκαρα, ένα παραδοσιακό χωριό, βρίσκονται στη νοτιοδυτική πλευρά του Τροόδους. Απέχουν ίση απόσταση, 45 Km, από την πρωτεύουσα Λευκωσία και τη Λεμεσό και 30 Km από το αεροδρόμιο Λάρνακας.

Είναι παγκοσμίως γνωστά για τα χειροποίητα κεντήματα και την τέχνη της αργυροχοΐας που ανθεί στο χωριό.

Ο επισκέπτης μπορεί να δει τις γυναίκες των Λευκάρων να κεντούν τα περίφημα κεντήματα στα πλακόστρωτα στενά δρομάκια και στις εσωτερικές αυλές των σπιτιών. Μπορεί να προμηθευτεί κεντήματα και ασημικά από τα πολλά καταστήματα που υπάρχουν στο χωριό.

Οι ταβέρνες και τα εστιατόρια σερβίρουν παραδοσιακά φαγητά, όπως το Λευκαρίτικο τταβά που μαγειρεύεται μόνο στα Λεύκαρα.

Το πιο ενδιαφέρον μνημείο παραδοσιακής αρχιτεκτονικής είναι η εκκλησία του Τιμίου Σταυρού, κτίσμα του 14 ου αιώνα, μια από τις τρεις εκκλησίες στην Κύπρο που σύμφωνα με την παράδοση φυλάγεται μέρος του Τιμίου Σταυρού.

Η αρχιτεκτονική των Λευκάρων είναι μοναδική. Τα γραφικά σπίτια είναι κτισμένα με την πέτρα της περιοχής και βρίσκονται σε αρμονία με το τοπίο.